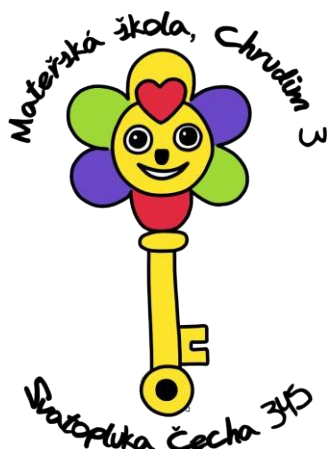

Mateřská škola, Chrudim 3, Sv. Čecha 345

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

na období od 1. 9. 2022 do 31. 8. 2025

Název programu:

**„Všechno, co potřebuji znát, jsem se naučil v mateřské
školce“ (Robert Fulghum)**

Č. j.: 66 /SČ/2022

Zpracovaly:

Mgr. Kateřina Sabolová, Bc. Aneta Zlatohlávková, PhDr. Radka Melicherová a kol.

Motto:

Hraj fér.

Nikoho nebij.

Vracej věci tam, kde jsi je našel.

Uklízej po sobě.

Neber si nic, co ti nepatří.

Když někomu ublížíš, řekni, promiň.

Před jídlem si umyj ruce.

Splachuj.

O všechno se rozděl.

Teplé koláčky a studené mléko ti udělají dobře.

Žij vyrovnaně trochu se uč a trochu přemýšlej a každý den trochu maluj a kresli a zpívej a tancuj a hraj si a pracuj.

Každý den odpoledne si zdřímni.

Když vyrazíš do světa, dávej pozor na auta, chytni někoho za ruku a drž se s ostatními pohromadě.

Nepřestávej žasnout. Vzpomeň si na semínko v plastickém kelímku kořínky míří dolů a rostlinka stoupá vzhůru a nikdo vlastně neví jak a proč, ale my všichni jsme takoví.

Zlaté rybičky, křečci a bílé myšky, a dokonce i to semínko v kelímku všichni umřou. My také.

A nikdy nezapomeň na dětské obrázkové knížky a první slovo, které ses naučil největší slovo ze všech.

Dívej se.

Robert Fulghum

Obsah

<u>1</u>	<u>Identifikační údaje o mateřské škole</u>	4
<u>2</u>	<u>Charakteristika školy</u>	5
<u>3</u>	<u>Podmínky vzdělávání</u>	6
	3.1 <u>Věcné podmínky</u>	7
	3.2 <u>Životospráva</u>	10
	3.3 <u>Psychosociální podmínky</u>	11
<u>4</u>	<u>Organizace vzdělávání</u>	13
	4.1 <u>Aktivity - nabídka činností</u>	21
	4.2 <u>Řízení školy</u>	23
	4.3 <u>Personální a pedagogické zajištění</u>	24
	4.4 <u>Spoluúčast rodičů</u>	24
	4.5 <u>Adaptace</u>	25
	4.6 <u>Tradice a činnosti naší školy</u>	26
	4.7 <u>Metody a formy vzdělávací práce</u>	27
<u>5</u>	<u>Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami</u>	28
	5.1 <u>Vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními</u>	28
	5.2 <u>Vzdělávání dětí nadaných</u>	28
	5.3 <u>Vzdělávání dětí od dvou do tří let</u>	29
	5.4 <u>Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka</u>	30
<u>6</u>	<u>Charakteristika vzdělávacího programu</u>	32
<u>7</u>	<u>Vzdělávací obsah</u>	35
	7.1 <u>Integrované bloky</u>	36
	7.2 <u>Klíčové kompetence</u>	67
<u>8</u>	<u>Evaluační systém</u>	71

1 Identifikační údaje o mateřské škole

Mateřská škola, Chrudim 3, Sv. Čecha 345	
IČO:	750 176 95
Telefony školy:	Ředitelka školy PhDr. Mgr. Radka Melicherová: 736 675 763 Zástupkyně ředitelky školy Mgr. Kateřina Sabolová: 735 729 815 Vedoucí školní jídelny Lucie Chmelíková: 605 327 682 Vedoucí kuchařka Renata Šírová: 735 729 816 Srdíčková třída: 735 729 819 Sluníčková třída: 735 729 821 Kočíčková třída: 735 729 818 Heřmánková třída: 735 729 820 Stromečková třída: 735 729 817
Bankovní spojení:	KB Chrudim, 78-8178810277/0100
Ředitelka:	PhDr. Mgr. Radka Melicherová
Zřizovatel:	Město Chrudim, Resselovo náměstí 77
Právní forma:	Od 1. 1. 2003 příspěvková organizace – právní subjekt
Kapacita školy:	135 dětí
Počet tříd:	5
Webové stránky:	www.klicekksrdci.com
E- maily školy:	ms.chrudim@worldonline.cz jidelna.ms.chrudim@seznam.cz

Projednáno na pedagogické radě dne: 26.8. 2022

2 Charakteristika školy

Mateřská škola Svatopluka Čecha v Chrudimi je umístěna ve starší, poměrně velké atypické budově bývalého Lidového domu. Budova se nachází v blízkosti řeky Chrudimky a kostela sv. Kateřiny ve středu města. Škola má ve štitě chrudimskou orlici. Historie mateřské školy sahá do roku 1913, kdy byla kolaudována budova s názvem mateřská škola. K původní dvoutrídni mateřské škole přibyla časem třetí třída a v roce 1982 rekonstrukcí bývalé školní jídelny třída čtvrtá. V roce 1991 se rozšířila o prostory bývalých jeslí, ve kterých je dnes třída pro děti se specifickými vzdělávacími potřebami. Každá třída má i svou samostatnou ložnici, umývárnu a šatnu. Ložnice jsou využívány jako tělocvičny a herny. V přízemí budovy je kuchyň školní jídelny (vývařovna), ozdravné rehabilitační centrum s hydromasážní vanou a tělocvičnou. Od podzimu 2020 využíváme nově vybudovanou solnou jeskyni, která je jistě velkou raritou mezi státními školkami. V patře je ředitelna, sborovna, třídy, sociální zařízení, výdejna jídla, knihovna a v podkroví výtvarný ateliér a kancelář vedoucí školní jídelny a účetní školy. Výhodou je i velká krásná zahrada, dostatečně rozsáhlá, zastíněná, chráněná mohutnými starými stromy. Školní zahrada je od jara 2016 částečně zrekonstruovaná. Součástí zahrady jsou větší hrací prvky - pirátská loď, pérová houpadla, prolízací tunel, pohyblivý mostek a různá hrací zákoutí k dětskému vyžití (zahradní domečky, mandala k tvoření z přírodnin, terasovitá zahrádka, bylinkový koutek a hmyzí hotel). Máme také mlhoviště, které využíváme během teplých letních dnů a multifunkční zahradní prvek (bagr). V plánu máme vybudování dětského hřiště a cestní dopravní síť, venkovní učebnu a venkovní sociální zařízení. Intenzivně spolupracujeme s městem Chrudim na realizaci projektové dokumentace.

Mateřskou školu tvoří 5 tříd:

Srdíčková třída

Sluníčková třída

Kočíčková třída

Stromečková třída

Heřmánková třída

3 Podmínky vzdělávání

Vhodné podmínky příznivě ovlivňují, respektive podmiňují kvalitu poskytovaného vzdělávání, popisují do jisté míry optimální podobu celého předškolního vzdělávání. Realizace některých může být omezena možnostmi školy, limitována finančními prostředky. Jde však o to, aby podmínky, které jsou považovány za žádoucí, byly postupně vytvářeny v rozsahu možností školy. Prioritou je dobudování kvalitních herních, a především sportovních hracích prvků na školní zahradě, dokončení rekonstrukce zahrady, vybudování odpočinkové venkovní pergoly, která by sloužila i pro vzdělávání dětí v přírodních podmínkách. Ve školním roce 2018 / 2019 se nám podařilo zrekonstruovat zastaralé prostory ložnic Sluníčkové a Kočičkové třídy. Do ložnic byly pořízeny nové barevné koberce a prostory nyní slouží také jako tělocvičny pro děti. Dětem byly pořízeny nové vyhovující matrace, které se před a po odpočinku uklízí do nových vestavených skříní. V červenci a srpnu 2022 jsme také zrekonstruovali ložnici Srdíčkové třídy, kam byl pořízen kvalitní zátěžový koberec, železná lehátka byla nahrazena matracemi a na míru byl zhotoven nábytek pro ukládání peřinek a matrací. V této době jsme také položili na staré lino další zátěžové koberce v Heřmánkové tělocvičně a jejím předsálí, které slouží jako šatna personálu. Usilujeme také o vybudování dalších heren nebo specializovaných učeben nebo tělocvičny v podkroví školy. Velkým úspěchem byly rozsáhlé rekonstrukce v prostorách školy, ale stále narážíme na projektovou dokumentaci a nákladné financování. V letních měsících 2022 byla také kompletně obnovena kancelář ředitelky školy a kancelář účetní školy a vedoucí školní jídelny byla přesunuta do podkroví a s tím i spojené zařizování kanceláře i společných prostor (koberce aj.). V letních měsících 2022 jsme také zorganizovali malování a natěračské práce v šatnách dětí a ve společných prostorách. Ve Stromečkové třídě byl v srpnu 2022 položen zátěžový koberec a herna pro nejstarší děti se tak stala plnohodnotnou součástí pro vzdělávání, relaxaci i polední odpočinek dětí. Na míru jsme nechali vyrobit dětský nábytek na školní zahradu, aby bylo možno využívat ji celoročně např. i k výtvarným a rukodělným aktivitám, svačení apod. Vyroben byl na zahradu také nábytek pro dospělé. V srpnu 2022 byl opraven beton (hřiště) na školní zahradě a byl na něj položen travnatý koberec.

Chceme mít na paměti, že jedině spokojené dítě je schopné se vzdělávat, přijímat nové informace, a proto bychom si přáli:

- ☒ aby škola byla příjemným prostředím, ve kterém budou děti rády trávit chvíle odloučení od rodičů a budou šťastné,
- ☒ aby vhodné prostředí a mezilidské vztahy podporovaly zdravý sociální rozvoj dítěte – důvěra, tolerance, kooperace, přátelství, solidarita, pozitivní prožívání,
- ☒ aby škola byla místem bezpečí pro každé dítě, kde by se nebálo vyjádřit své pocity a přání,
- ☒ aby vztah mezi učitelkami, dětmi i rodiči byl upřímný, otevřený, plný vzájemného naslouchání a povzbuzování,
- ☒ abychom byli nápomocni rodičům v péči o jejich dítě především z oslabených rodin,

- ☒ abychom umožnili kvalitní spolužití s dětmi se zdravotním nebo sociálním znevýhodněním či s dětmi z jiného etnického prostředí, i nadále umožnit pozvolnou adaptaci podle individuálních potřeb,
- ☒ abychom byli schopni zajistit správné podmínky vzdělávání pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami, pro vzdělávání dětí nadaných a v neposlední řadě pro vzdělávání dětí od dvou let, a dětí s odlišným mateřským jazykem,
- ☒ abychom pokračovali v rozvíjení předpokladů pro učení a objevování, v získávání samostatnosti a schopnosti spolupracovat,
- ☒ abychom vhodnou motivací zapojovali do činností všechny předškoláky a děti s odkladem školní docházky,
- ☒ abychom přenechávali ve větší míře mluvní prostor dětem a seznamovali je s krásnou českou literaturou,
- ☒ aby se zlepšovala diagnostická činnost, pomocí každodenního slovního hodnocení získávat zpětnou vazbu, doporučovat zákonným zástupcům dětí spolupráci se specializovanými poradenskými zařízeními,
- ☒ abychom spolupracovali s rodiči, vycházeli vstřícně, pomáhali při výchově jejich dítěte a pomáhali s prevencí a včasným řešením nežádoucích jevů,
- ☒ aby byla využita týmová spolupráci nejen při výchovné činnosti, ale také při zvyšování kvality prostředí vhodnou údržbou a investicemi – vnitřní i venkovní zařízení apod.

3.1 Věcné podmínky

Dbáme na dostatek možností k informování rodičů o všem, co se děje ve třídě, ve škole a ve městě. Stále se snažíme hledat rezervy k zvyšování komfortu pro děti, jejich rodiče a zaměstnance školy. Máme štěstí na spolupracovníky, kterým na škole záleží.

Technický stav budovy je přiměřený stáří budovy, údržba je zajišťovaná zřizovatelem (Městský úřad Chrudim). V současné době považujeme za úspěch rekonstrukci vnitřních prostor školy, za vybudování solné jeskyně a tělocvičen u každé třídy. Opakovaně také nárokuje opravu fasády celé budovy a její zateplení a výměnu a zateplení střechy.

- ☒ Všechny třídy mají herny vybaveny novým nábytkem a obložením, máme i dvě vestavěná hrací patra (Sluníčková a Stromečková třída), v Srdíčkové třídě máme vestavěný hrací prvek (hrad).
- ☒ Každá třída disponuje další přílehlou velkou hernou, která slouží také jako místo pro odpočinek. Byla odstraněna kovová lehátka a nahrazena mobilními matracemi a

nábytkem pro jejich ukládání.

- ☒ Třídy jsou dostatečně velké a prosvětlené, okna jsou vyměněna za nová.
- ☒ Naopak velkou nevýhodou je, že máme vzdálené sociální zařízení, což je náročné z hlediska bezpečnosti dětí.
- ☒ Vybavení tříd je na vysoké úrovni (nábytek, didaktické pomůcky, hračky, vestavěná patra, interaktivní tabule, multimediální učebny a zvukotechnika ve všech třídách, hudební nástroje aj.).
- ☒ Množství hraček, pomůcek a náčiní je dostačující počtu dětí a většinou jsou dětem dostupné.
- ☒ U mladších dětí je ve třídě uzpůsoben veškerý nábytek jejich tělesným proporcím – stolky, židličky, skříňky a poličky s nabídkou hraček.
- ☒ Nabídka hraček a didaktických pomůcek odpovídá věkovému složení třídy, u mladších dětí se vyvarujeme stavebnic a hraček s malými částmi, které by děti mohly vdechnout nebo pozřít.
- ☒ Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté i starší děti do sedmi let.
- ☒ Ve škole jsou ve čtyřech třídách interaktivní tabule, v jedné třídě je plátno s možností projekce, např. angličtina pro děti, vše propojeno s internetem (hudba, dokumenty aj).
- ☒ Ve všech třídách došlo k výměně nového barevného obložení a také k výměně obložení na schodišti a chodbě.
- ☒ Proběhla rekonstrukce kuchyňky ve speciální třídě (kuchyňská linka, rozvody, podlahová krytina, výmalba, obklady a dlažba, vyměněn byl i kotel pro ohřev vody k perličkování ve vaně).
- ☒ Ve dvou dětských šatnách se zdařila výměna linolea s motivem jejich třídy.
- ☒ Podařila se oprava brány (vjezd na školní zahradu).
- ☒ Děti se aktivně podílí na zvyšování estetičnosti školy svými výtvy – velká nástěnka ve vestibulu školy a nástěnky v jejich šatnách.
- ☒ Ve všech šatnách došlo k výměně nástěnek, které jsme si nechali zhotovit na míru a jsou potaženy netradiční látkou.
- ☒ Ve vestibulu školy je umístěno projekční plátno, které využíváme k promítání vlastních prezentací s využitím fotografií dětí z MŠ.
- ☒ Děti mají možnost vytvořit si prostor pro relaxaci – polštář, deky apod.

- ☒ Zahrada umožňuje rozmanité pohybové a relaxační aktivity dětí.
- ☒ Herní, relaxační a sportovní prvky na školní zahradě odpovídají různým věkovým kategoriím předškolních dětí.
- ☒ V srpnu 2022 byl na rozbitý a nebezpečný betonový povrch (hřiště pro odrážedla a sport) nainstalován zátěžový travní koberec.
- ☒ Máme vyčleněné skříňky pro ukládání osobních hygienických potřeb dětí (pleny, vlhčené ubrousky).
- ☒ Modernizace domovních zvonků a instalování kamer.
- ☒ Kamerový systém – je dalším podpůrným opatřením proti vniknutí cizích osob do budovy školy a pro ochranu dětí, zaměstnanců i majetku školy. Každá třída má funkční domovní telefon se bzučákem a kamerový systém, díky němuž vidí, s kým hovoří a kdo chce vstoupit do budovy. Taktéž na školní zahradě je kamera a bzučák.
- ☒ Využití mobilních telefonů v každé třídě pro přímou komunikaci s rodiči.
- ☒ Využití mobilních telefonů pro přímé spojení na vedení školy, vedoucí školní jídelny.
- ☒ Školní knihovna v 1. patře budovy MŠ.
- ☒ Bezbariérové výstupy z objektu spec. třídy na zahradu (z hl. budovy i ze třídy, kde se integrují děti se znevýhodněním, rampa).
- ☒ Rekonstrukce dětského soc. zařízení, podlahové topení, dlažba, obklady a sanitární technika, osvětlení.
- ☒ Výměna vzduchotechniky ve školní vývařovně, pořízení konvektomatu a smažící pánve.
- ☒ Výměna plynových kotlů a celková rekonstrukce kotelny.
- ☒ Celková rekonstrukce výdejny jídla (kuchyňka) – nábytek, obklady, dlažba, výtah.
- ☒ Využití prostor tělocvičny k cvičení, k relaxaci, k individuální péči s integrovanými dětmi.
- ☒ Využití půdních prostor k zájmovým kroužkům dětí – ateliér, knihovna.
- ☒ Vybudování solné jeskyně a její pravidelné využívání každou třídou 1x týdně, spojené s hydromasážní koupelí, aromaterapií, relaxací, tělocvikem a odšťavňováním ovoce a zeleniny.

Záměry:

Společně budeme vytvářet pravidla a sledovat jejich dodržování, dále dovybavovat školu podle našich představ, budeme společně vytvářet herní a pracovní koutky tak, aby podstatná část byla pro děti viditelná, přístupná a aby jim vyhovovala. Ve spolupráci se zřizovatelem a sponzory školy se budeme snažit získat finance na podstatné rekonstrukce a

vybavení.

3.2 Životospráva

- ☒ Poskytujeme dětem pestrou, vyváženou plnohodnotnou a bohatou stravu. Dbáme na kvalitní a regionální dodavatele čerstvých surovin, vyhýbáme se polotovarům.
- ☒ Dodržujeme hygienické a technologické postupy, které se řídí platnou vyhláškou o stravování.
- ☒ Bereme ohled na stravovací návyky dětí z domova, do jídla je nenutíme, ale snažíme se, aby postupně vše ochutnaly.
- ☒ Zastáváme důsledný, ale laskavý přístup ke stravování dítěte.
- ☒ Děti si samy nosí svačiny, druhé jídlo, saláty a pití.
- ☒ Pro větší samostatnost dětí zařazujeme dny, kdy si děti svačinu mažou samy – podporujeme tak u dětí základní hygienické návyky (neolizovat nůž, šetřit s pomazánkou, aby zbyla i pro další děti).
- ☒ Snažíme se zařazovat oblíbená jídla dětí – realizujeme jídelníček na přání.
- ☒ Samoobslužný pitný režim máme zajištěn v průběhu celého dne, nabízíme čaje, vodu, džusy (a různé další nápoje, minimálně 1 x měsíčně odšťavňování ovoce a zeleniny přímo na třídě).
- ☒ Podporujeme zdravý životní styl – dodržování intervalu mezi jídlem, dostatečný pobyt dětí venku, dostatek prostoru a příležitostí ke spontánnímu pohybu.
- ☒ Zdravou výživou podporujeme obranyschopnost organismu, psychickou a fyzickou výkonnost dítěte, snažíme se důsledně dodržovat spotřební koš a normování potravin.
- ☒ Vedeme děti k přiměřené pohybové aktivitě, která působí preventivně proti stresu, infekcím.
- ☒ Respektujeme vývojové a individuální zvláštnosti dítěte.
- ☒ Provádíme individuální speciální pohybový režim pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami.
- ☒ Respektujeme individuální potřebu spánku, všechny děti odpočívají minimálně 30–40 minut, potom nabízíme nejstarším dětem klidný program individuálně dle věku a zvyklosti dítěte (např. kroužky, knížky, leporela).
- ☒ Je zajištěn denní rytmus a řád, který nám však umožňuje reagovat na neplánované události.

Záměry:

I nadále se budeme snažit, aby každé dítě mělo prostor pro aktivity podle vlastního

výběru, aby děti měly místo pro relaxaci a odpočinek, aby si postupně osvojily návyk pití bez připomenutí. Povedeme je ke zdravým stravovacím návykům, povedeme je k pohybovým aktivitám a otužování (každá třída celoročně navštěvuje jedenkrát týdně ozdravné centrum v naší škole). Jedná se o koupání v hydromasážní vaně se souhlasem rodičů, o inhalace vincentkou, o relaxaci v solné jeskyni. Ve spolupráci s rodiči pořádáme několikrát do roka dílny pro rodiče a děti, dětské besídky nebo společné aktivity, které jsou pořádány městem Chrudim nebo jinými subjekty. Organizujeme každoročně dopolední program Evropského dne hudby, jednou za dva roky Chrudimskou Mateřinku, účastníme se např. Lidového běhu Václava Vaňhy Chrudimí – Chrudimská vinařská desítka, s rodiči se dále účastníme mnoha aktivit, např. Den Země, Den bez aut, jarmark v naší škole, Den otevřených dveří atd. Nadále budeme klást důraz na stálost, řád, pravidelnost a opakování, které povedou děti ke zdravému životnímu stylu i do budoucna.

3.3 Psychosociální podmínky

- ☒ Jedním z našich cílů je šťastné dítě, budeme pokračovat ve zdravém, klidném způsobu adaptace na prostředí mateřské školy.
- ☒ U všech dětí (zejména však u dětí mladších tří let) je velmi důležitý stálý pravidelný denní režim (dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování), více klidu (prostor k odpočinku během dne), více individuální péče (vzdělávací činnosti realizované důsledně v menších skupinách či individuálně), srozumitelná a jednoduchá pravidla a řád, určující mantinely chování.
- ☒ Pracujeme s dětmi vyžadujícími speciální přístupy dle IVP, které je přizpůsobováno individuálně každému dítěti, spolupracujeme s PPP, SPC i klinickou logopedií aj.
- ☒ Rodiče se mohou zapojovat do dění ve škole.
- ☒ Budeme se snažit vytvářet partnerství a důvěru mezi dětmi, dítětem a učitelem a rodiči.
- ☒ Budeme vytvářet bezpečné sociální prostředí pro pocit sounáležitosti.
- ☒ Budeme podporovat týmovou spolupráci, motivaci.
- ☒ Zaměstnanci mezi sebou budou jednat zdvořile, vzájemně si pomáhat, snažit se být dětem vzorem prosociálního chování.
- ☒ Podporujeme taktní, kultivované chování a pozitivní komunikaci, které jsou samozřejmostí, při příchodu a odchodu do nebo ze školy si podáváme ruku.
- ☒ Pravidla soužití vytváříme společně s dětmi, máme vyvěšeny na viditelném místě, snažíme se o jejich dodržování, seznamujeme s nimi rodiče (oznamovat odchod ze třídy, běhat ve vyhrazených prostorách, dodržovat hygienu, pomáhat ostatním, rozdělit se, neubližovat si, konflikty řešit pusou, ne rukama, po domluvě dokončovat činnost, uklízet hračky).
- ☒ Respektujeme děti i dospělé jako osobnosti s přirozenými potřebami.

- ☒ Zařazujeme komunitní a diskusní kruhy, děti mají možnost vyjadřovat se k problému, učíme pravidla naslouchání.
- ☒ Projevujeme dětem důvěru, podporujeme je v samostatnosti, nabízíme jim příležitost k hodnocení své práce.
- ☒ Utváříme spolupráci se základní školou, aby děti plynule a bez stresu zvládly přechod z MŠ do ZŠ či SpZŠ.
- ☒ Aktivně spolupracujeme s městem v projektu Zdravé město, vedeme s obcí otevřenou komunikaci.

Záměry:

Budeme vytvářet takové prostředí, aby se v něm dobře cítily děti, zaměstnanci i rodiče. Budeme udržovat přátelskou atmosféru. Povedeme děti k samostatnosti, k úkonům hygieny, stolování, sebeobsluhy a zdvořilostního chování, budeme využívat pozitivního hodnocení a stimulace. Budeme se hlouběji zabývat modely potřeb (adaptační program, rozvíjet komunikační dovednosti, provádět prevenci řečových dovedností). Budeme učit děti chápat zodpovědnost za své chování, jednání a nechávat jim pocítit přirozené následky.

4 Organizace vzdělávání

Děti jsou rozděleny do pěti tříd, z nichž v jedné je dle platné vyhlášky snížen počet dětí (maximálně 14) a skupinově se zde integrují děti s různými potížemi (logopedické vady, mentální postižení, autismus, tělesné postižení, kombinované vady, děti po operacích, astmatické děti aj.).

V ostatních čtyřech třídách je povolena výjimka a třídy mohou být naplněny na počet 27–28 dětí (každoročně se může měnit).

V běžných třídách může probíhat individuální integrace jedno nebo více dětí se specifickými vzdělávacími potřebami (pak snižujeme počet dětí dle platné vyhlášky).

Výjimkou je třída se skupinovou integrací (různě věkově smíšené). Ostatní třídy jsou homogenní, s věkovým rozdílem maximálně dva roky. Za určitých podmínek jsme ochotni vyjít vstříc dítěti a rodičům (kamarád, oblíbená učitelka) a zařadit dítě na přání do konkrétní třídy (v ojedinělých případech).

Srdíčková třída	děti 2,5- 4 leté
Sluníčková třída	děti 4–5 leté
Kočíčková třída	děti 5–6 leté
Stromečková třída	děti 5–7 leté
Heřmánková třída	děti 3–7 leté

Jiné možné způsoby plnění povinného předškolního vzdělávání dítěte:

- ☒ individuální vzdělávání dítěte (oznámí zákonný zástupce dítěte písemně v době zápisu nejpozději do konce května), dítě nedochází do MŠ, povinností zákonného zástupce je zajistit účast dítěte u ověření úrovně osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech dle RVP pro předškolní vzdělávání v MŠ,
- ☒ vzdělávání v přípravné třídě ZŠ (určené pouze pro děti s OŠD) a ve třídě přípravného stupně ZŠ speciální,
- ☒ vzdělávání v zahraniční škole na území České republiky,
- ☒ povinné předškolní vzdělávání trvá případně i ve školním roce, pro který byl povolen odklad povinné školní docházky a je ukončeno až začátkem plnění povinné školní docházky.

Přijímací řízení

O zařazení dítěte do mateřské školy rozhoduje v souladu s § 165 odst.2b) školského zákona, ředitelka mateřské školy. Při přijímacím řízení postupujeme podle kritérií vyhlášených ředitelkou školy.

Kritéria přijímacího řízení se řídí platnými předpisy §34 z.č. 561/2004 Sb., ve znění zákona č. 49/2009 Sb., paragraf 165 odst.2b) a z.č. 117/2005 Sb., v platném znění a Školním řádem Mateřské školy, Chrudim III, Sv. Čecha 345)

Kritéria a počet bodů přijímacího řízení se mohou měnit každý rok.

Příklad pro školní rok 2020/2021

S účinností od 1.3. 2020 ředitelka MŠ, Chrudim III, Sv. Čecha 345 tímto stanovuje kritéria a bodový systém, podle kterého bude postupováno při přijímacím řízení do mateřské školy pro školní rok 2020/2021.

Kritéria a počet bodů:

- ☒ Dítě, které k 31.8. 2020 dosáhne nejméně 3 let a má místo trvalého pobytu (u cizinců místo pobytu) ve školském obvodu dle vyhlášky č.4/2018 města Chrudim - **10 bodů**
- ☒ Dítě, které nedosáhne 3 let věku k 31.8. 2020 a má místo trvalého pobytu (u cizinců místo pobytu) na území města Chrudim – **5 bodů**
- ☒ Dítě, jehož sourozenec je zapsán k docházce v MŠ Svatopluka Čecha 345 v Chrudimi – lze zohlednit pouze u dětí, které dovrší 3 let 31.12. 2020 – **5 bodů**

- ☒ Přednostně bude přijato dítě s vyšším celkovým bodovým hodnocením.
- ☒ Při shodném počtu bodů bude rozhodovat věk a zralost dítěte, přičemž starší má přednost.
- ☒ Nerozhoduje datum přijetí přihlášky podané v řádném termínu.
- ☒ Výsledky přijímacího řízení budou zveřejněny v souladu s platnými předpisy.
- ☒ Pokud se uvolní místo v MŠ po ukončení přijímacího řízení, a tato skutečnost bude známa do 30.6. 2020 budou přijaty děti, které se v přijímacím řízení umístily v pořadí za posledním přijatým dítětem.

K zápisu je potřeba:

- Rodný list dítěte
- Občanský průkaz
- Vyplněnou žádost k přijetí dítěte (k vyzvednutí v MŠ nebo ke stažení)
- Potvrzení od dětského lékaře

Přijímací řízení pro speciální třídu mateřské školy:

Speciální třída při MŠ je zřízena v souladu s § 16 odst. 9 Školského zákona v platném znění. Činnost této třídy upravuje vyhláška č. č. 27/2016 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, v platném znění.

K přijetí dítěte do speciální třídy MŠ je nezbytná tato dokumentace

- Vyjádření dětského lékaře
- Vyjádření PPP, SPC
- Vyjádření dalších odborných lékařů (např. neurolog, logoped apod.)

Bez dokumentu uvedených v bodě 1 a 2 nesmí být dítě do speciální třídy přijato (ani k individuální integraci do běžné třídy). Rozhodujícím kritériem při přijímacím řízení pro pořadí dětí bude stanovisko ředitelky MŠ. Tyto děti budou přijímány přednostně i mimo stanovený termín přijímacího řízení.

Uspořádání dne v mateřské škole

6:30	Zahájení provozu, scházení dětí
6:30-8:30	Ranní hry dle volby dětí, didakticky zacílené činnosti, záměrné i spontánní učení ve skupinách a individuálně, individuální péče o děti se specifickými vzdělávacími potřebami, reedukační a kompenzační speciálně pedagogická péče, jazykové chvilky, smyslové hry, výtvarné činnosti, hudební činnosti, ranní cvičení, individuální rehabilitační péče, angličtina
8:30-9:00	Hygiena, svačina
9:00-9:30	Didakticky zacílené činnosti, skupinová rehabilitační péče, individuální péče
9:30-11:30	Pobyt venku nebo pobyt v ozdravném centru
11:30-12:00	Hygiena, oběd
12:00-14:00	Hygiena, odpočinek, Individuální či skupinová reedukační a kompenzační péče, speciálně pedagogická, logopedická a rehabilitační péče, OŠD, logopedie, kroužky (sbor, VV aj.)
14:00-14:30	Hygiena, svačina
14:30-16:00	Odpolední zájmové činnosti, dle zájmu dětí pokračování didakticky zacílených činností, pobyt venku
16:00-16:30	Volné hry, individuální a skupinové činnosti
16:30	Ukončení provozu MŠ

- ☒ Denní řád je pružný, umožňuje reagovat na změny, na akce mateřské školy, respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek. Pravidlem je, aby mezi jednotlivými podávanými pokrmy byl dodržen tříhodinový interval, dále potom délka pobytu venku, odpočinku.
- ☒ U dětí dvou až tříletých je podmínkou úspěšné pedagogické práce citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné a pohybové aktivity.
- ☒ Děti se scházejí ráno ve třech třídách (Srdíčkové třídě, Heřmánkové, Stromečkové). Od 7.30 hod nebo dříve jsou již všechny ve své třídě. Od 16.00 do 16.30 hodin se děti scházejí v Kočičkové třídě. Po dohodě s rodiči je možno dítě přivést kdykoliv v průběhu dne. Rodiče si mohou děti vyzvednout i po obědě.
- ☒ Prostřednictvím pravidelně aktualizovaných webových stránek a třídních nástěnek jsou rodiče informováni o veškerých organizačních záležitostech, pořádání kulturních akcí, výletů apod. Informace o nadcházejících akcích a fotografie z nich pořízené, si rodiče mohou prohlédnout i ve vestibulu na projekčním plátně.

Pravidla pro vzájemnou pohodu a dohodu

1. V šatně má každé dítě svou poličku a botník s věšákem, kam si ukládá své věci. Snaží si ji udržovat v pořádku podle svých možností. Může o pomoc požádat dospělě.
2. Špinavé ruce si umýváme řádně mýdlem, po použití WC, před jídlem, po příchodu z pobytu venku a dále dle potřeby.
3. Pozor, vodou necákáme a nestříkáme, kluzká a mokrá podlaha v umývárně by nám mohla způsobit úraz.
4. Všechny hračky mají své místo. Zacházíme s nimi šetrně. Herna je prostor ke hře. Stavby a výtvary tu mohou několik dní zůstat, pokud jsou na bezpečném místě.
5. Hluk nám škodí. Domlouváme se klidným hlasem, nekřičíme.
6. Ke hře a tvoření si můžeme půjčit různé hračky, pomůcky a materiály. Po ukončení hry je uklidíme.
7. Při stolování sedíme slušně u stolu, nemluvíme s plnou pusou, dbáme o čistotu, nádoby odnášíme na určené místo.
8. Pokud něco nezvládneme sami, požádáme o pomoc dospělě.
9. Máme se rádi, jsme kamarádi. Dohodneme se bez hádek, žalování a ubližování.

Hledáme společná řešení, pomáháme si, umíme se rozdělit.

10. Hezky se oslovujeme, vítáme se a loučíme s druhými dětmi i dospělými.

Koncepce mateřské školy spočívá především ve spojení tří priorit:

1. Komplexní ozdravný program – promyšlená péče o duševní a tělesné zdraví dítěte.
2. Zvýšený důraz na estetickou výchovu.
3. Jazykové vzdělávání.

1. Komplexní ozdravný program

Byl vypracován ve spolupráci s pediatry a odbornými lékaři, děti se jej zúčastňují po předchozím písemném souhlasu rodičů. Obsahuje speciální pedagogickou péči pro děti se zdravotním postižením, nápravná nebo rehabilitační cvičení, pravidelný pobyt v ozdravném centru pro všechny děti – vodoléčba s aromaterapií, akupresura, inhalace vincentkou, léčebný preventivní tělocvik (držení těla, cviky na ploché nohy atd.), aktivity s prvky artefietiky, dechová gymnastika, sledování diet dětí, vybavení pračkami vzduchu, ultrazvukovými zvlhčovači, inhalátory, řadou kompenzačních pomůcek (motomed Motren – speciální elektrické kolo, prohřívací matrace a mnoho dalších). Nově budeme zařazovat pobyt dětí v solné jeskyni – haloterapii, kde budou moci děti relaxovat a zdravě dýchat v prostředí, který má stejný účinek jako mořské ovzduší. Soužití dětí z běžných tříd a dětí ze speciální třídy působí pozitivně na obě skupiny. U dětí, které vyžadují speciálně pedagogické přístupy, spolupracujeme se speciálně pedagogickými centry nebo s pedagogicko – psychologickou poradnou, se středisky rané péče. Tyto instituce pomáhají vypracovat dětem vyžadujícím speciální přístupy individuální vzdělávací plán, který je 2x ročně vyhodnocován společně s rodiči. Zároveň jsme zavedli každému integrovanému dítěti záznam o vzdělávací činnosti, do kterého týdně pedagogičtí zaměstnanci zapisují práci s dítětem. Záznam je měsíčně konzultován s rodiči dětí, kteří toto stvrzují svým podpisem.

2. Zvýšený důraz na estetickou výchovu

Prostřednictvím hudby, zpěvu, výtvarného umění, krásné literatury a poezie můžeme nejučinněji působit na city malého člověka. Estetické činnosti nejpřirozenějším způsobem umožňují niterný prožitek dítěte a zafixování žádoucích jevů, poznatků a vlastností. Zcela nenásilně tak lze osobně zaangažovat dítě na formování jeho osobnosti.

a) Pěvecké a hudební činnosti

Pěvecký sbor Klíček fungoval v naší mateřské škole od roku 1983. Tato tradice byla i nadále zachována. Pěvecký sbor je přejmenován na Petrklíček od roku 2013/2014 a navštěvují ho děti od čtyř do sedmi let. Ve školním roce 2011/2012 začal DPS Petrklíček úzce spolupracovat se Základní uměleckou školou Chrudim. Zkoušky probíhají jednou týdně

odpoledne. Děti jsou žáky ZUŠ, kde také platí školné, které jim bylo sníženo. Děti, které navštěvují DPS Petrklíčec a staly se již žáky ZUŠ Chrudim, budou přednostně přijímány v 1. třídě základní školy do všech nabytých oborů v ZUŠ Chrudim.

b) Výtvarné činnosti

V podkroví mateřské školy vznikl z bývalé sušárny výtvarný ateliér, v němž probíhá kroužek Veselá paletka. Díky dobře zvládnuté organizaci a zajímavé náplni má výtvarný kroužek velmi pozitivní ohlas u dětí i rodičů. Tento kroužek trvá již několik let. V rámci výtvarných činností využíváme nových netradičních technik, nabízíme dětem širokou škálu výtvarných činností. Účastníme se řady vyhlášených výtvarných soutěží, ve kterých naše děti získaly mnoho ocenění. Spolupracujeme s DDM Chrudim (například tvoření z keramiky) nebo se ZUŠ Chrudim (v rámci projektových dnů). V rámci spolupráce se ZUŠ Chrudim se vybírají děti mimořádně výtvarně nadané, které mají možnost přednostního přijetí do výtvarného kroužku v ZUŠ Chrudim, kde mohou nadále rozvíjet svůj talent.

3. Jazykové vzdělávání

Do uspořádání dne v mateřské škole od září 2015 nově zařazujeme ve všech třídách jazykové vzdělávání dle platné zpracované metodiky zpravidla na 10-20 minut denně, zpravidla v 8,00 na přání zákonných zástupců dětí, kteří si také mohou (nemusí) zakoupit výukový set pro své dítě na jeden školní rok pro jazykové vzdělávání v angličtině. Seznamujeme děti s novým cizím jazykem.

Zpracování jazykového vzdělávání do ŠVP PV

Vycházíme z Manuálu k přípravě školního (třídního) vzdělávacího programu mateřské školy (VÚP v Praze 2005). Tento manuál na str. 15, v jediné poznámce zaměřené na jazykové vzdělávání, uvádí: „*Hlavní vzdělávací nabídka (v podobě integrovaných bloků) může být dle potřeb doplněna **dílními specificky zaměřenými projekty či programy**. Mohou to být např. **programy rozvíjející určité dovednosti (seznamování se základy cizího jazyka... apod.)**. Mohou být realizovány v rámci celé školy, nebo v rámci některé třídy, nebo mohou sdružovat děti z různých tříd. Tyto programy **patří do ŠVP, škola je v něm uvádí a rozpracovává.**“*

„*Na základě Národního plánu výuky cizích jazyků a zájmu zákonných zástupců doplňuje mateřská škola hlavní vzdělávací nabídku o **dílní specificky zaměřený program (ev. projekt) seznamování dětí se základy anglického jazyka**. Tento program vychází z metodických přístupů uvedených v Průvodci metodikou výuky cizího jazyka v mateřské škole (VÚP Praha 2005, ISBN 80-87000-06-4)*

Podmínky a organizace jazykového vzdělávání

- ☒ Jazykové vzdělávání není realizováno na úkor pobytu dětí venku, na úkor volné hry, či na úkor odpočinku.
- ☒ Jazykové vzdělávání probíhá standardně každý den po dobu cca 10-20 min. (v předškolním věku je z více důvodů vhodnější seznamovat děti

s jinou řečí častěji než 1x týdně) – odsouhlaseno rodiči.

- ☒ Do jazykového vzdělávání se zapojuje celá třída.
- ☒ Při jazykovém vzdělávání se vychází z metodických přístupů uvedených v DVD a publikaci *Průvodce metodikou výuky cizího jazyka v mateřské škole (VÚP Praha 2005, ISBN 80-87000-06-4)*.
- ☒ Při výuce se využívá vhodných materiálů pro děti, které umožňují působení na více smyslů, prožitkové učení, nepřímé učení, upevnění správné výslovnosti apod. (běžné výukové pomůcky, ale především **anglické karty, DVD a CD Wattsenglish**, aj.) Jejich využívání však samozřejmě vychází z dohody všech zúčastněných a nelze jejich úhradu povinně stanovovat.

Vzdělávací obsah jazykového vzdělávání

Aby bylo seznamování s cizím jazykem v souladu s RVP PV, musí v daných podtématech integrovat základní vzdělávací oblasti, které jsou v něm uvedené. Správně realizované jazykové vzdělávání předškolních dětí je však na integraci více vzdělávacích oblastí založeno, rozhodně se netýká pouze oblasti Dítě a psychika, resp. podoblasti Jazyk a řeč.

Pojetí vzdělávacího obsahu – vždy je potřeba mít na paměti principy nepřímého a prožitkového učení - **vůbec nejdůležitějším úkolem pedagoga předškolních dětí je vytvořit kladný vztah k jiné řeči a jejímu používání.**

Dílčí vzdělávací cíle, tj. záměry (co bude pedagog u dítěte podporovat).

Dostupné materiály na trhu pro jazykové vzdělávání dětí většinou pracují s určitým tématem cca měsíc. Ke každému měsíci lze pak s ohledem na zvolené materiály stanovit dílčí cíle, na které se pedagog bude zaměřovat.

Důležité je, že tyto cíle nemusí vůbec souviset s komunikací - mezi cíli může být např. „vytvoření povědomí o existenci jiné kultury, která prožívá svátky odlišně od nás“ (dítě a společnost), rozvoj všech smyslů při zábavě s videoklipem, rozvoj jemné motoriky při práci s materiály či rozvoj hrubé motoriky při aktivitách vyjádřených základními slovesy (dítě a jeho tělo) apod.

Očekávané výstupy (co dítě na konci daného období zpravidla dokáže).

Na rozdíl od očekávaných výstupů v samotném ŠVP PV mohou být přirozeně méně náročné. Například během prvních měsíců seznamování se s jinou řečí nemusí být mezi očekávanými výstupy jakýkoliv verbální projev, úplně postačí „dítě porozumí názvům barev v jiné řeči dokáže je najít nebo použít v činnostech (tj. správně zareaguje na pokyn v jiné řeči)“.

Stejně jako ve vzdělávacím obsahu ŠVP PV platí, že cíle v podobě záměrů a cíle v podobě očekávaných výstupů, by měly být vzájemně provázané. Přirozeně však nemusí jít o vazby unikátní, např. jeden dílčí cíl může prostřednictvím vhodné vzdělávací nabídky zajistit více očekávaných výstupů.

Vzdělávací obsah, resp. vzdělávací nabídka

Je obsažena ve vhodně vybraných vzdělávacích materiálech pro děti či učitele. Konkrétní tematika vychází z jednotlivých lekcí.

V případě zájmu pedagoga nemusí být program/projekt jazykového vzdělávání plně oddělený od hlavní vzdělávací nabídky. Při realizaci jazykového vzdělávání bude ve vhodných případech doplňována hlavní vzdělávací nabídka vlastního třídního programu o aktivity nebo činnosti, při kterých se využívá jiná řeč. Půjde zejména o situace, ve kterých bude moci pedagog využít vhodně zpracovaná témata nebo podtémata z materiálů využívaných pro jazykové vzdělávání dětí. V praxi se následně jazykové vzdělávání bude zapisovat do třídních knih.

Slovo závěrem

Nejen podle evropských a národních vzdělávacích koncepcí, ale také dle převažujícího vědeckého názoru, by se mělo zahájit jazykové vzdělávání – za podmínky správných metodických přístupů – již v předškolním věku. Při seznamování dětí s jinou řečí správnými metodickými přístupy dochází k využití obrovské výhody – přirozeného potenciálu předškolních dětí osvojit si základy řeči.

4.1 Aktivity - nabídka činností

(každý rok individuálně měněna)

- ☒ [Angličtina](#) – seznamování s jiným jazykem zařazeno do denního režimu MŠ (zpravidla ráno po 8. hodině).
- ☒ [Individuální práce s dětmi s odkladem školní docházky](#) - 1x za 14 dní dle plánu pedagogické podpory.
- ☒ [Logopedická péče pro děti](#) – vedou paní učitelky individuálně na třídách, jedná se o logopedicky zaměřené chvílky – dechová cvičení, artikulační cvičení, procvičování mluvidel dle logopedického zásobníku na třídách nebo dle individuálních potřeb dětí, dále ve speciální třídě MŠ je kladen zvýšený důraz na logopedickou péči - vede učitelka a asistentka pedagoga s logopedickým kurzem.
- ☒ [Lyžařský kurz](#)– začíná vždy od ledna, 6 lekcí (pro předškolní děti), vedou certifikovaní instruktoři lyžování s mnohaletou praxí, cca do 18 dětí.
- ☒ [Tělocvična a práce s interaktivní tabulí](#) – vedou si třídní paní učitelky, využívají se třídou vždy v den pobytu v perličkové lázni nebo při nepřízní počasí celoročně.
- ☒ [Pohybový kroužek](#) – probíhá průběžně na školní zahradě dle počasí a aktivit s dětmi. Dle domluvy s učitelkami vždy odpoledne.
- ☒ [Spolupráce s taneční školou TŠ BESTA Chrudim](#) – již několik let spolupracujeme s TŠ Besta Chrudim. Děti se pod vedením paní Martiny Novákové učí správnému

držení těla, prochází rytmickou průpravou, nacvičují tanečky.

- ☒ [Plavecký kurz](#) – pro předškolní děti, 1-2 skupiny po max. 18 dětech (dle zájmu rodičů), zaměstnanci Sportoviště Chrudim.
- ☒ [In-line kurz](#) - sezónně většinou na jaře dle zájmu rodičů dětí.
- ☒ [Veselé pískání](#) – 1x týdně skupina zpravidla předškolních dětí dle zájmu rodičů (celoročně).
- ☒ [Veselá paletka](#) - 1x týdně skupina zpravidla předškolních dětí dle zájmu rodičů (celoročně).
- ☒ [Perličkování a pobyt v solné jeskyni](#) – probíhá v prostorách Heřmánkové třídy, rozvrh podle tříd, celkově zrekonstruované zázemí, zpravidla 1x týdně.
- ☒ [Pěvecký kroužek](#) – dle zájmu rodičů, cca 30 dětí, vede kvalifikovaný učitel ZUŠ a tři učitelky MŠ, kroužek probíhá jednou týdně odpoledne dle doporučení ČŠI.
- ☒ [Prevence rizikového chování](#) – vedené školním metodikem prevence, čtvrtletně připravený program na vybrané téma dle Minimálního preventivního programu a dle konkrétní situace ve třídách.
- ☒ [Environmentální výchova](#) – čtvrtletně dle aktuálních témat a vedené školním metodikem EVVO.

Snažíme se o vyvážený poměr spontánních a řízených činností. Učitelky se na svou práci cíleně připravují, /viz třídní program, interaktivní pomůcky, zvukové kolíčky, elektronická včela, aj., evaluace/, nabízí dětem více činností, aby měly děti možnost volby, dále poskytují dostatek prostoru pro spontánní aktivity. Třída má svá pravidla, rituály, které vnáší řád a tím pocit jistoty a bezpečí. Také tradiční kulturní a společenské akce přispívají k přirozenému řádu života.

Záměry:

Poskytovat dětem více času na dokončení činnosti. Budeme se snažit více děti zapojit do řízených činností, zvláště těch starších, budeme více nabízet činnosti podporující vlastní aktivitu a experimentování. I nadále budeme uplatňovat individuálně přizpůsobený adaptační režim, dodržovat vyváženost spontánních a řízených aktivit, umožňovat, aby denně probíhaly individuální, skupinové činnosti – centra aktivit, dbát, aby děti měly možnost dokončit činnost, aby měly prostor na ponechání výtvorů a také respektovat soukromí dítěte

4.2 Řízení školy

- ☒ Je založeno na vzájemné důvěře, otevřenosti a toleranci.
- ☒ Každý zná své povinnosti, kterými se podílí na chodu školy (pracovní náplň, řády školy, směrnice, další kompetence).
- ☒ Ředitelka motivuje zaměstnance k naplňování výchovných a vzdělávacích cílů školy.
- ☒ Zásadní otázky řeší všichni zaměstnanci společně.
- ☒ Předpokladem dobrých výkonů a výsledků je osobní pohoda, spokojenost, vzájemný respekt, důvěra a pocit sounáležitosti se školou.
- ☒ Ředitelka školy vykonává hospitační činnost.
- ☒ Ředitelka školy seznamuje zaměstnance se záměry, změnami a s veškerými postupy v mateřské škole.
- ☒ Spolupracujeme se ZŠ a SpZŠ – vzájemné návštěvy, sportovní akce, různá představení.
- ☒ Spolupracujeme se ZUŠ Chrudim, DDM Chrudim, se Zdravým městem Chrudim a Sportovišti města Chrudim, Mama klubem s organizací Amalthea, s Ekocentrem Paleta, Recyklingem Slatiňany, s Městskými lesy, s Domem s pečovatelskou službou, Nemocnicí Chrudim – LDN oddělení atd., dále spolupracujeme s Městskou knihovnou Chrudim, s Regionálním muzeem Chrudim, s agenturou Hurá na výlet a s Městskou policií Chrudim.
- ☒ Spolupráce se zřizovatelem přispívá ke zkvalitňování materiálních podmínek
- ☒ Děti se účastní kulturních akcí pořádaných obcí.
- ☒ Aktivně spolupracujeme s městem na projektech Zdravého města se společným cílem.
- ☒ Další spolupráce spočívá s odborníky SPC, PPP při výchovně vzdělávacích problémech, při vyšetření dětí s vadami výslovnosti, se SVP Chrudim aj.
- ☒ Máme vytvořen vnitřní i vnější informační systém – komunikace, nástěnky, webové stránky
- ☒ Monitoring budovy zajišťuje bezpečnostní systém – kamery a zcela nový zvonkový systém

Záměry:

Vzdělávat se, spolupracovat, zlepšovat informační systém, zlepšovat vyhodnocování naplnění stanovených cílů (zpětná vazba), osobně zodpovídat za plnění úkolů a dodržování termínů (viz. porady a kontrolní činnost).

4.3 Personální a pedagogické zajištění

Chod mateřské školy zajišťují:

- ☒ ředitelka MŠ, zástupkyně MŠ
- ☒ **Pedagogičtí zaměstnanci** – kvalifikované učitelky (z oborů předškolní a mimoškolní pedagogika, speciální pedagogika, v rozsahu 10,5 úvazku)
  - asistentky pedagoga (s absolvovaným kurzem asistent pedagoga, školní asistent)
- ☒ **Provozní zaměstnanci** – rozpočtářka MŠ (0,3 úvazek), vedoucí školní jídelny (úvazek 0,4), kuchařky (2,5 úvazku), uklízečky (2,5 úvazku), domovník (0,5 úvazku), klient Domova Slatiňany jako pomocná síla (0,5 úvazek)

Všichni pedagogičtí pracovníci splňují kvalifikační požadavky, pedagogický sbor se nadále vzdělává (např. formou kombinovaného studia na VŠ, VOŠ, SŠ, čtením odborné literatury, sledováním trendů v oblasti předškolní výchovy/speciální pedagogiky, samostudium angličtiny). Dále využíváme kurzů či školení z NIDV, CVV Pardubice – díky nim máme možnost zlepšovat své výchovně-vzdělávací působení (např. v oblasti logopedie – kurz logopedického asistenta, individuální péče s integrovanými dětmi – kurz bazální stimulace apod.).

Učitelky se ve spolupráci s rodiči obrací na odborníky při zajišťování speciálních služeb, při výchovných a vzdělávacích problémech (např. PPP – zjišťování školní zralosti apod.). Každá učitelka je zodpovědná za výsledky výchovně vzdělávací činnosti vzhledem k hlavním cílům mateřské školy.

Díky Evropským dotacím z projektu Šablony II.+III. v MŠ pracuje na 0,5 úvazek také školní asistent, který individuálně pracuje s dětmi s OMJ či s OŠD. Taktéž od září 2022 pokračuje personální šablona školní asistent na 23 měsíců.

Záměry:

Snaha o další rozšiřování odborného vzdělávání (viz plán vzdělávání), spolupracovat, vytvářet takové prostředí, aby se děti do školy těšily, byly spokojené, stejně tak jejich rodiče. Učitelka by měla být prostředníkem mezi dětmi i rodiči a svým odborným přístupem a metodami být facilitátorem jejich učení.

4.4 Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči panuje důvěra, otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje. Projeví-li zájem, mohou se spolupodílet při plánování programu mateřské školy, při řešení vzniklých problémů apod. Dle potřeby mohou projednávat drobné připomínky s příslušnou paní učitelkou. Rodiče jsou průběžně

informování o učebních pokrocích dětí, domlouvají s paní učitelkou jednotný postup. Rodiče předškolních dětí si mohou objednat termín i čas konzultace s příslušnou učitelkou MŠ (většinou období leden nebo únor) zejména v době před zápisem dětí do ZŠ. Rodiče jsou informováni o obsahu vzdělávání dětí v intervalech daných časovým rozsahem dětmi či učitelkou zvoleného tématu. Mají možnost vznášet své připomínky i náměty.

Rodiče jsou oslovováni k vyjádření svého názoru v dotaznících předkládaných mateřskou školou. Pedagogové i ostatní pracovníci chrání soukromí rodiny, zachovávají diskretnost v jim svěřených vnitřních záležitostech každé rodiny. S rodiči jednají ohleduplně a taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými a citlivými informacemi.

Některé formy spolupráce

- ☒ Poradenská a informační činnost
- ☒ Společné podzimní setkání s rodiči
- ☒ Vánoční jarmark
- ☒ Vánoční besídka pro rodiče
- ☒ Vánoční dílny
- ☒ Konzultační hodiny
- ☒ Informativní schůzky s rodiči
- ☒ Dny otevřených dveří
- ☒ Besídka ke Dni matek
- ☒ Rozloučení s předškoláky

Záměry:

Budeme prohlubovat otevřenou spolupráci, vytvářet přátelské partnerské vztahy, povedeme s rodiči průběžný dialog o dítěti, o rozvoji a učení, budeme respektovat přání a potřeby dětí a rodiny, nabízet jim možnost konzultovat potřeby s odborníky. Každému dítěti vedeme jeho portfolio – výkresy, pracovní listy a Záznam o dítěti, aj.

4.5 Adaptační

První setkání s rodinou dítěte probíhá zpravidla při dnu otevřených dveří a dále při zápisu, kdy se rodiče i děti seznámí s učitelkami, s provozními zaměstnanci, s prostředím i dětmi, mohou si pohrát. I v dalších dnech před nástupem do MŠ mají rodiče možnost, kdykoliv školu navštívit a umožnit tak dítěti postupné seznamování.

Začátek docházky a další adaptační postup se řídí po domluvě s rodinou individuálně přizpůsobeným adaptačním režimem, zpravidla podle reakce a chování dítěte. Další podrobnosti týkající se uspořádání školy jsou uvedeny v jiných částech, např. uspořádání dne, dále jsou součástí řádů školy, které jsou na nástěnkách.

4.6 Tradice a činnosti naší školy

- ☒ Preventivní logopedická cvičení – v průběhu dne zařazují paní učitelky běžně do výchovně vzdělávacího procesu logopedické chvílky a cvičení. Pokud jsou řečové vady dětí závažné, doporučíme rodičům odbornou logopedickou péči.
- ☒ Oslavy narozenin – oslavenec přinese kamarádům „zdravé mlsání“, popřejeme mu, zazpíváme, povídáme si o rodině.
- ☒ Podzimní slavnosti – zdobení dýní, pouštění draků, opékání – bramboriáda, akce na školní zahradě, jablíčková slavnost, sportovní soutěže a hry.
- ☒ Setkání s Mikulášem – návštěva čerta a Mikuláše v každé třídě MŠ.
- ☒ Vánoční besídka – zvyky, koledy, tradice u vánočního stromu, vypouštění balónků splněných přání, zpívání pro živého Ježíška na školní zahradě, zpívání pro seniory v Domovech pro seniory a výroba přání.
- ☒ Karneval – ve spolupráci s rodiči děti přijdou do školy v maskách, v každé třídě probíhá individuálně – taneční rej, soutěže, účast rodičů je vítána při Masopustu, Večerníčkovém odpoledni, Čarodějnicích, aj.
- ☒ Zápis do MŠ, Dny otevřených dveří naší školy – zápis probíhá v přesně stanoveném termínu ve všech chrudimských školkách ve stejný den. Řídí se svými kritérii a rodiče jsou pomocí webu informováni, co si mají k zápisu přinést. Žádosti o umístění dítěte do naší školy nejsou přijímány v jiný den než v den zápisu, vyjma žádostí o přijetí dětí vyžadujících speciální péči.
- ☒ Vynášení Moreny – pálení, házení popela do řeky, zpěv a říkadla.
- ☒ Den pro maminky – pásmo písní, básní, dramatizace, dílnička, hostina.
- ☒ Den otců – sportování s tatínky na školní zahradě.
- ☒ Den dětí – odpoledne plné her, soutěží, skákací hrad, hudba, opékání aj. dle možností školy.
- ☒ Výlet - různorodé, společně za poznáním a legrací (ZOO, rozhledna, lanový park, sportoviště, hrady a zámky....).
- ☒ Rozloučení se školáky – dárky – trička, šerpy, pamětní listy apod., hry, zábava.
- ☒ Vystupování DPS Petrklíčků – při různých kulturních akcích:
- ☒ Vítání občánků.
- ☒ Rozsvícení vánočního stromu.
- ☒ Adventní koncert v kostelích různých církví nebo v divadle.
- ☒ Pololetní koncert společně se ZUŠ Chrudim v Muzeu Chrudim

- ☒ Mateřinka Chrudim.
- ☒ Den Země – Jarní zpívání s Petrklíčkem – Resselovo náměstí.
- ☒ Zlatá svatba – zpěv dětí k této příležitosti na MÚ Chrudim
- ☒ Den hudby u ZUŠ
- ☒ Nově zařazujeme také Světové a mezinárodní dny – Např. Den vody, Den včel, Den přátelství aj.

4.7 Metody a formy vzdělávací práce

- ☒ V rámci výchovně vzdělávacího procesu uplatňujeme metody a formy práce, které vyžadují rozvojové předpoklady a možnosti dětí.
- ☒ **Prožitkové učení hrou a činností dětí** (podporují dětskou zvědavost), jsou založeny na přímých zážitcích.
- ☒ **Situační učení** (založené na vytváření situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních situací).
- ☒ **Kooperativní učení** (je založené na spolupráci).
- ☒ **Spontánní sociální učení** (založené na principu přirozené nápodoby).
- ☒ **Problémové učení** – učení pomocí řešení konkrétního problému, připravený problém, který děti řeší, dávají návrhy na jeho řešení, společně pod vedením učitelky dojdou k výsledku.
- ☒ **Komunitní kruh** (rozhovor, beseda, vyprávění).
- ☒ Aktivita spontánní, ale i řízené, vzájemně provázané a vyvážené (odpovídají potřebám a možnostem dětí předškolního věku).
- ☒ **Experimentování**, výlety, práce s encyklopediemi, práce s chybou, objevování.
- ☒ Ve vzdělávání dětí mladších tří let převládají spontánní činnosti nad řízenými, převážně uplatňujeme individuální nebo skupinovou formu činností, akceptujeme vývojová specifika.
- ☒ Při plánování vzdělávací nabídky pro děti mladší tří let vycházíme z těchto principů: jednoduchost, časová nenáročnost, známé prostředí a nejbližší okolí, smysluplnost a podnětnost, dostatek času pro volný pohyb a hru dítěte.
- ☒ Při vzdělávání dětí od 2 do 3 let maximálně využíváme metody práce vhodné pro tuto věkovou kategorii: situační učení, spontánní sociální učení (nápodoba), prožitkové učení, učení hrou a činnostmi.

5 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

- ☒ „Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami“ je od 1. 9. 2016 dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu § 16 školského zákona.
- ☒ Podpůrná opatření jsou obecně definována jako nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách, odpovídají zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka.
- ☒ Podpůrná opatření mají pět stupňů. Pravidla pro použití podpůrných opatření školou a školských zařízení stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.
- ☒ Podpůrná opatření 1. stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení. Podpůrná opatření 2. – 5. stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení.

5.1 Vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

- ☒ Pro vzdělávání těchto dětí vhodně přizpůsobíme podmínky jejich individuálním potřebám jako je věcné prostředí, životospráva dětí, psychosociální klima, organizace vzdělávání, personální a pedagogické zajištění, spolupráce s rodinou.
- ☒ Důležité je zajistit uplatňování principu diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu, zvolit vhodné organizační činnosti, upravit obsah, formy a metody vzdělání.
- ☒ Kvalifikovaně zrealizovat všechna stanovená podpůrná opatření.
- ☒ Osvojování specifických dovedností odpovídající individuálním potřebám dětí.
- ☒ Navázání úzké spolupráce se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními. Podle potřeby navázat spolupráci s odborníky mimo oblast školství.
- ☒ V souladu s právními předpisy snížit počty dětí.
- ☒ Zabezpečit přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

5.2 Vzdělávání dětí nadaných

Vyhledávání dětí nadaných probíhá zejména pomocí pozorování a zpracovávání pedagogické diagnostiky. Při zjištění faktu, že by se mohlo jednat o nadané dítě, je nejprve vypracován Plán pedagogické podpory podle individuálních potřeb dítěte. Nejdéle po třech měsících je navázána spolupráce s PPP či SPC k dalšímu odbornému posouzení. O všech krocích jsou informováni i zákonní zástupci dítěte.

Po stanovení diagnostiky probíhá stimulace rozvoje nadaného dítěte, a to prostřednictvím didaktických materiálů a různých pomůcek (Doporučení poradenského zařízení). Mateřská škola vyhodnocuje pokroky dítěte a dává zpětnou vazbu rodičům, pokroky konzultuje i nadále s odborníky.

Záměry:

Pro děti nadané vytváříme podmínky pro jejich rozvoj ve všech oblastech. Budeme rozšiřovat vzdělávací nabídku pro tyto děti s využitím speciálních didaktických pomůcek,

pracovních listů apod. Veškeré pedagogické působení bude v souladu s celkovým rozvojem osobnosti dítěte.

5.3 Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Rámcové cíle a záměry vzdělávání, obsažené v RVP PV, jsou vhodné i pro vzdělávání dětí od dvou do tří let. Je však nezbytné uvědomovat si specifika, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Dvouleté dítě projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Poznává všemi smysly. Vymezuje se vůči ostatním, osamostatňuje se, bývá silně egocentrické. Neorientuje se v prostoru a čase, žije přítomností a situacemi, které ji naplňují. V pohybových aktivitách je méně obratné. Rozdíly v jednotlivých oblastech vývoje dětí tohoto věku jsou velmi výrazné. Pro dvouleté dítě je zařazení do mateřské školy nejčastěji první sociální zkušeností mimo širší rodinu. Obvykle se projevuje silnější potřebou vazby na dospělou osobu. Poznává nové vzorce chování dospělých i vrstevníků, vymezuje si vlastní prostor, přijímá vymezené hranice a nové role. Učitel zastává velmi významnou pozici, stává se zástupcem rodiče, jistotou a oporou dítěte v běžném dění i v budování vztahů s vrstevníky. Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činností, potřebují pravidelné rituály, zpravidla udrží pozornost jen velmi krátkou dobu. Podmínkou úspěšné pedagogické práce je citlivé přizpůsobování organizace se střídáním nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponecháním co největšího prostoru pro volné hry a pohybové aktivity.

Předškolní období je zásadní pro utváření celoživotních návyků, respektování pravidel a norem. Ve věku dvou let je dítě zpravidla připraveno tyto aspekty rozeznávat a přijímat. Dítě ve věku od dvou do tří let má některé potřeby jiné nebo intenzivnější než děti starší. Potřebuje stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.

Podmínky a záměry pro vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.

Ve třídě s věkově homogenním uspořádáním pro dvouleté děti je použito více zavřených, dostatečně zabezpečených skříněk k ukládání hraček a pomůcek než ve třídě s věkově heterogenním uspořádáním. Tím je zajištěna bezpečnost dětí a předkládání přiměřeného množství podnětů pro tyto děti. Ve věkově heterogenní třídě jsou pro zajištění bezpečnosti jiným způsobem znepřístupněny bezpečnost ohrožující předměty.

Ve třídě jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek. Prostor je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.

- ☒ Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.
- ☒ Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.
- ☒ Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).
- ☒ Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.
- ☒ Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.
- ☒ Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.
- ☒ Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.
- ☒ V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.
- ☒ Péče o děti od dvou do tří let musí být organizačně a provozně zajištěna v souladu s platnými právními předpisy.

5.4 Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti - cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk. Podle toho budeme upravovat didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

Mateřská škola poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, **kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání** v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání. V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. **Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.** Ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy. Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou

znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu. Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

Mimo této nadstavbové aktivity budeme nadále podporovat přirozené osvojování českého jazyka díky pravidelnému kontaktu s učitelem ale také s vrstevníky.

6 Charakteristika vzdělávacího programu

Vize- dlouhodobý cíl – z názvu školního vzdělávacího programu vyplývá, že naše MŠ je zaměřená na poznávání přírodního a životního prostředí, děti vedeme k úctě k přírodě i všem žijícím bytostem na planetě Zemi, snažíme se je vést k samostatnosti, empatii a spolupráci. Zakládáme u dětí elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí. Uvědomění si vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí.

Hlavním záměrem je rozvíjet každé dítě po stránce fyzické, psychické i sociální a vést je tak, aby na konci svého předškolního období bylo jedinečnou a relativně samostatnou osobností, schopnou (kompetentní, způsobilou) zvládat, pokud možno aktivně a s osobním uspokojením, takové nároky života, které jsou na ně běžně kladeny. Vést děti k samostatnému rozhodování, vnímání změn, k volbě a odpovědnosti. K tomu, abychom je společně s rodiči vedli k slušnému chování, empatii, k lásce nejen k přírodě, ale i k sobě samým.

Filozofií naší mateřské školy je položit dětem základy zdravého životního stylu, naučit je vědomostem, dovednostem a návykům směřujícím k ochraně zdraví, naučit je milovat sebe a svět kolem nás. Být při výchovně vzdělávací práci partnery rodičům, doplňovat rodinnou výchovu a zajistit dostatek přiměřených podnětů k jejímu aktivnímu rozvoji a učení. Vzdělávání v mateřské škole je cílevědomý plánovaný proces, v němž se prolínají spontánní a řízené aktivity. Vzdělávání je rovněž důsledně vázáno k individuálním různým potřebám a možnostem jednotlivých dětí.

- ☒ Rozvíjíme oboustrannou důvěru a otevřenost, vstřícnost, porozumění mezi školou a rodiči. Spolupráce funguje na základě partnerství, respektu a ochotě spolupracovat.
- ☒ Rozvíjíme ekologické cítění, zapojení dětí do ochrany životního prostředí.
- ☒ Rozvíjíme řečové a jazykové dovednosti, důraz na správnou výslovnost, rozvoj vyjadřovacích schopností.
- ☒ Rozvíjíme tělesnou zdatnost, klademe důraz na zdravý životní styl, na pobyt venku.
- ☒ Rozvíjíme celkový rozumový a psychický vývoj dítěte, podporujeme jeho individualitu a rozvoj osobnosti.
- ☒ Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě.
- ☒ Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, jsou pravidelně a dostatečně informováni o veškerém dění v mateřské škole.
- ☒ Posilujeme prosociální chování ve vztahu k ostatním lidem.
- ☒ Ochraňujeme osobní soukromí a bezpečí ve vztazích a s druhými dětmi i dospělými.
- ☒ Pedagogičtí pracovníci se neustále sebevzdělávají, ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně.

Chceme děti vést ke slušnému chování a k pochopení zásad morálních hodnot společnosti. Snažíme poskytnout každému dítěti bezpečné zázemí, vytvářet podmínky pro rozvoj jeho osobnosti, začlenit ho do skupiny a rozvíjet jeho sociální dovednosti a prosociální postoje.

Cíle vzdělávacího programu

Rozvíjet všestranně celou dětskou osobnost takovým způsobem, aby dítě na konci svého předškolního období, v rozsahu svých osobních předpokladů získalo:

- ☒ Věku přiměřenou fyzickou, psychickou i sociální samostatnost.
- ☒ Mělo zájem podílet se na společném životě a činnostech v ZŠ a v rodině.
- ☒ Zájem o poznávání tradic a řemesel, kulturního dědictví.
- ☒ Základy pro zdravé sebevědomí a sebejistotu, pro schopnost být samo sebou a zároveň se přizpůsobit životu v sociální komunitě.
- ☒ Ponětí o uvědomění si prioritních hodnot v životě (zdraví, láska, přátelství).
- ☒ Základy pro schopnost jednat v duchu základních lidských a estetických hodnot.

Snažíme se organizovat vzdělávání tak, aby vedlo k rámcovým cílům a prostřednictvím dalších cílů z pěti vzdělávacích oblastí k rozvoji klíčových kompetencí a konkretizovaným očekávaným výstupům. ŠVP je zpracován přehledně do 4 tematických bloků vedených psychologickou myšlenkou, nebo krátkým citátem, či mottem. Každý integrovaný blok má další podtémata, která si učitelky volí dle ŠVP, na jehož základě pak vytváří TVP. Záleží na kreativitě každé z učitelek, tvořivosti a jejich momentálním situacím na jednotlivých třídách.

Cíle předškolního vzdělávání - 3 rámcové cíle RVP PV

- 1. Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání.**
- 2. Osvojení hodnot (Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost).**
- 3. Získání osobnostních postojů (Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí).**

Uplatňujeme tyto zásady:

- ☒ Rozvíjení komunikace a spolupráce mezi dětmi, rozvíjet řeč a komunikaci dítěte, cvičit jeho schopnosti a dovednosti.
- ☒ Rozšiřování své slovní zásoby a aktivní používání ke komunikaci s okolím.
- ☒ Uplatňování zkušeností v praktických situacích.
- ☒ Harmonicky rozvíjet duševní pohodu dětí a jejich zdraví i zdravý životní styl.
- ☒ V rozsahu dětských možností přispívat k předávání kulturního dědictví.
- ☒ Probuzení zájmu a chuti pozorovat prostředí a změny kolem sebe, naslouchat a objevovat.
- ☒ Uplatňovat v rovnováze spontánní a řízené činnosti.

- ☒ Respektování přirozených lidských potřeb.
- ☒ Rozvoj elementárních poznatků o světě, lidech, kultuře, přírodě a techniky. Vnímat jeho rozmanitost a proměny.
- ☒ Rozvíjet dětskou citlivost a ohleduplnost k druhým, umět pomoci slabším.
- ☒ Upevňovat si základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snažit se podle toho chovat.

Budeme preferovat tyto činnosti:

- ☒ volné hry, experimentování
- ☒ smyslové hry
- ☒ zdravotní, relaxační cvičení
- ☒ hry a činnosti zaměřené na poznávání, rozlišování
- ☒ cvičení se v projevu citů, v sebekontrolě, v sebeovládání
- ☒ spoluvytváření smysluplných pravidel
- ☒ přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, sledování rozmanitostí
- ☒ poučení o možných nebezpečných situacích, jak se chránit, prevence sociálně patologických jevů
- ☒ psychomotorická cvičení
- ☒ práce s encyklopediemi
- ☒ ekologické aktivity (třídění odpadu, oslavy Dne Země apod.)
- ☒ tvořivá práce s přírodním, odpadovým i jiným materiálem
- ☒ logopedická a artikulační, dechová a fonační cvičení
- ☒ práce s interaktivní tabulí
- ☒ prožitkové učení
- ☒ artefaktika (tvoření stavět na prožitku, ne na výsledku)
- ☒ seznamování s národními tradicemi a se životem v našem městě
- ☒ hodnoty lidské práce
- ☒ vztah k živé a neživé přírodě
- ☒ rozvíjení fantazie a tvořivosti
- ☒ samostatnost a sebeobsluha, orientace v praktickém životě
- ☒ jazykové, řečové a komunikativní dovednosti
- ☒ anglické chvílky
- ☒ návštěvy kulturních zařízení a výstav.

7 Vzdělávací obsah

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání naší mateřské školy má název:

„Všechno, co opravdu potřebuji znát, jsem se naučil v mateřské školce.“
(Robert Fulghum)

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

- I. Biologické - Dítě a jeho tělo**
- II. Psychologické - Dítě a jeho psychika**
- III. Interpersonální - Dítě a ten druhý**
- IV. Sociálně kulturní - Dítě a společnost**
- V. Enviromentální - Dítě a svět**

K rozvíjení dětí v těchto oblastech využíváme denní pohybové hry, cvičení, taneční průpravu a hudební výchovu, zpěv a instrumentální činnosti, kreslení, malování, modelování a další výtvarné techniky, četbu, vyprávění, dramatizaci, poslech, samostatný mluvní projev dětí atp. Ústřední činností dětí zůstává hra, která je provází celý den, prolíná se všemi činnostmi a je jí věnována mimořádná pozornost.

Dítě a jeho tělo – dítě zná svoje tělo a využívá je dle svých možností k dalšímu vývoji motoriky a samostatně vykonává běžné denní potřeby.

Dítě a jeho psychika – dítě si uvědomuje svoji identitu, umí vyjádřit své pocity a přání, přiměřeně řeší problémy a důvěřuje si. Je schopno se na určitou dobu soustředit.

Dítě a ten druhý – dítě navazuje kamarádské vztahy, je schopno komunikovat bez zábran, srozumitelně, umí naslouchat.

Dítě a společnost – dítě respektuje pravidla, orientuje se v nejbližším okolí, chápe různé sociální role.

Dítě a svět – dítě vnímá různorodost světa a zaujímá k němu kladný vztah.

Tyto oblasti se vzájemně prolínají.

Témata jsou uspořádána do integrovaných bloků. Časová dotace není přesně dána, je pouze orientační.

7.1 Integrované bloky

1. Integrovaný blok: VE DVOU SE TO LÉPE TÁHNE

(*Neboj se požádat kamaráda o pomoc. Usměj se na něj, pohlad' ho a řekni mu, jak moc ho máš rád).*

Hlavní cíl: Utváření pozitivních vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů. Adaptace na nové prostředí, kolektiv dětí, učitelky, zaměstnance školy. Seznamovat se s organizací a prostorami školy. Vyrovnat se s novými neznámými situacemi, odloučit se od rodičů. Uvědomit si význam osobní hygieny a dodržovat hygienické zásady a zásady stolování.

Díličí vzdělávací cíle

- ☒ Rozvoj a užívání všech smyslů (lokomoční pohybové činnosti – chůze, běh, skoky a poskoky, lezení, hudební a hudebně pohybové činnosti a hry, smyslové a psychomotorické hry.)
- ☒ Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu (činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí, zdravotně zaměřené činnosti – vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení).
- ☒ Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností (jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, úklidu, stolování, oblékání...)
- ☒ Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; nelokomoční pohybové činnosti – změny poloh a pohybů těla na místě a jiné činnosti – míčové hry, základní gymnastika).
- ☒ Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (činnosti výtvarné, hudební, pohybové, dramatické; grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen).
- ☒ Rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat (cvičení v projevování citů, v sebekontrolě a v sebeovládání; hry na téma rodiny, přátelství apod.)
- ☒ Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování).

- ☒ Rozvoj tvořivosti, tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření (hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii – kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity).
- ☒ Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě, získání sebevědomí, sebedůvěry, uvědomění si vlastní identity (činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních; sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte).
- ☒ Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání (estetické a tvůrčí aktivity - slovesné, výtvarné, hudební, dramatické).
- ☒ Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému (sociální a interaktivní hry, aktivity podporující sblížení dětí; hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti – střídat se, pomoci mu apod.).
- ☒ Osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem (společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému).
- ☒ Vytváření prosociálních postojů, rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti (četba pohádek, příběhů s ponaučením...).
- ☒ Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem - v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině. (hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého).
- ☒ Rozvoj společenského i estetického vkusu (přípravy a realizace společných zábav a slavností).
- ☒ Seznamování se světem lidí, kultury a umění (hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí; využívání praktických ukázek z okolí dítěte; praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji).
- ☒ Rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny (aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur – výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení).

- ☒ Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí (spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě).
- ☒ Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách (aktivitty přibližující dítěti pravidla vzájemného styku – zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce a mravní hodnoty – dobro, zlo, spravedlnost).
- ☒ Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu (vycházky do okolí, výlety, sledování událostí v obci apod.).
- ☒ Rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnách (přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě – živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období).
- ☒ Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí (pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů – les, louka, rybník; ekohry).

Očekávané výstupy

- ☒ Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluch - rozlišovat zvuky a tóny, zrak - rozlišovat speciální znaky předmětů, čich - rozlišovat vůně, chuť, hmat - vnímat hmatem apod.).
- ☒ Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou.
- ☒ Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem.
- ☒ Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.).
- ☒ Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami.
- ☒ Zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku).

- ☒ Učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.).
- ☒ Poznat některá písmena a číslice, popř. slova – poznat napsané své jméno.
- ☒ Ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování.
- ☒ Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného.
- ☒ Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky.
- ☒ Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči.
- ☒ Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim.
- ☒ Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným.
- ☒ Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.).
- ☒ Zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.).
- ☒ Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla.
- ☒ Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- ☒ Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.).
- ☒ Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- ☒ Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je.
- ☒ Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- ☒ Zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby,

s knížkami, s penězi apod.

- ☒ Vnímát umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé)\
- ☒ Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově.
- ☒ Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti).
- ☒ Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí).
- ☒ Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole.
- ☒ Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí.

Nabídka podtémat

Kdo jsi kamarád, tak pojď si s námi hrát.

Kdo jsem já a kdo jsi Ty?

Když někdo nemůže, jiný mu pomůže.

Moje školka.

Paní učitelka a já.

Já a moje rodina.

V lese na jehličí.

Můj malý brouček, jdi klidně spát.

Už nepracuj, mravenečku můj, schovej se do jehličí.

Podzim klepe na dveře.

Hruška na zem padala...

Plískanice napoví – Dušičkové období.

Putování jedné kapičky.

2. Integrovaný blok: TEPLÝ ÚSMĚV HŘEJE CELOU ZIMU

(Nezapomeň se radovat z maličkostí, dívej se kolem sebe na měnící se přírodu. Užívej si Vánoční atmosféru a zimní radovánky).

Hlavní cíl: Podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči, jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepečení, sebevyjádření a kreativity, povzbuzovat ho v dalším rozvoji učení.

Dílčí vzdělávací cíle

- ☒ Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka, ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí, konstruktivní a grafické činnosti).
- ☒ Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti (lokomoční a nelokomoční pohybové aktivity, činnosti relaxační a odpočinkové).
- ☒ Uvědomění si vlastního těla (činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí).
- ☒ Rozvoj a užívání všech smyslů (smyslové a psychomotorické hry).
- ☒ Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu (příležitosti a činnosti směřující k prevenci nemoci, nezdravých návyků).
- ☒ Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální, výtvarné, hudební, pohybové i dramatické (prohlížení a čtení knížek, hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest).
- ☒ Vytváření základů pro práci s informacemi (činnosti zaměřené na vytváření a chápání pojmů a osvojování poznatků – vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.).
- ☒ Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, rozvoj paměti a pozornosti (záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností – velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky; hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti – mechanické a logické, obrazné a pojmové).
- ☒ Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání (estetické a tvůrčí aktivity - slovesné, výtvarné, hudební, dramatické).
- ☒ Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu (komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv, samostatný slovní projev).

- ☒ Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních (společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření).
- ☒ Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi a dospělými (hry a situace, kdy se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých).
- ☒ Osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem (hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí respektovat a přijímat druhého).
- ☒ Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina, MŠ).
- ☒ Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách (aktivity přibližující dětem pravidla vzájemného styku - zdvořilost, ohleduplnost, tolerance a mravní hodnoty - dobro, zlo, pravda, upřímnost...).
- ☒ Rozvoj společenského i estetického vkusu (tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu).
- ☒ Vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňující tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat (setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo MŠ, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě).
- ☒ Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi (praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi – praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami).
- ☒ Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí (praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává).
- ☒ Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu (pozorování okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety).

- ☒ Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy (smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí
a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí).

Očekávané výstupy:

- ☒ Zachovávat správné držení těla.
- ☒ Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.).
- ☒ Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy.
- ☒ Pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem.
- ☒ Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.).
- ☒ Rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých.
- ☒ Sledovat očima zleva doprava.
- ☒ Projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film.
- ☒ Přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje.
- ☒ Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení.
- ☒ Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi).
- ☒ Učit se nazpaměť krátké texty, vědomě si je zapamatovat a vybavit.
- ☒ Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se

s uměním.

- ☒ Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách.
- ☒ Popsat situaci (skutečnou, podle obrázku).
- ☒ Spolupracovat s ostatními.
- ☒ Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou.
- ☒ Odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná.
- ☒ Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- ☒ Navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho.
- ☒ Chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené.
- ☒ Chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí.
- ☒ Vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo).
- ☒ Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus).
- ☒ Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.
- ☒ Osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi.
- ☒ Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.).

Nabídka podtémat:

Kam se ptáčku, kam schováš?
Kateřinský jarmark.
Zima všude kolem nás.
Mik, Miku, Mikuláš!
Půjdem spolu do Betléma.
Když zavoní cukroví.
Milý Ježíšku...
Není dárek jako dárek.
Jemine domine, masopust slavíme.
Daleko na severu.
Čistota půl zdraví.
Jak jsem stonal.
U pana doktora.

3.Integrovaný blok: ZEMĚ NEPATŘÍ LIDEM, LIDÉ PATŘÍ ZEMI

(Každý den, pokud můžeš, jdi alespoň na chvíli ven, pozoruj přírodu, zvířata kolem sebe a buď vděčný za to, že jsi zdravý. Nezapomeň na naši matičku Zemi, která si zaslouží být opatrována!).

Hlavní cíl: Založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí, vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

Dílčí vzdělávací cíle

- ☒ Rozvoj a užívání všech smyslů (hudební a hudebně pohybové hry, hry smyslové a psychomotorické.).
- ☒ Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti (zdravotně zaměřené činnosti – vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová a relaxační cvičení).
- ☒ Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností (manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji).
- ☒ Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí (lokomoční a nelokomoční pohybové činnosti, míčové hry apod.).
- ☒ Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních - vnímání, naslouchání, porozumění, i produktivních - výslovnost, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování (přednes, recitace, dramatizace, zpěv).
- ☒ Rozvoj tvořivosti - tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření, (řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant).
- ☒ Rozvoj schopnosti sebeovládání (příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání).
- ☒ Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu (artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti).
- ☒ Vytváření prosociálních postojů - rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu a přizpůsobivosti (aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi – přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří apod.).
- ☒ Rozvoj kooperativních dovedností (kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách, sdílení a aktivní naslouchání druhému).

- ☒ Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému (činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě).
- ☒ Vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností (aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění; činnosti umožňující mu poznat rozmanitost kultur; využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí).
- ☒ Vytvoření základů, aktivních postojů ke světu, k životu (různorodé společné hry a skupinové aktivity, umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu a výsledcích).
- ☒ Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije (receptivní, slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti – poslech pohádek, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének).
- ☒ Seznámení s místem a prostředím ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu (sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé; využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními srozumitelnými reáliemi o naší republice).
- ☒ Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit (ekohry, práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií).
- ☒ Poznávání jiných kultur (kognitivní činnosti – kladení otázek, hledání odpovědí, vyprávění, poslech, objevování).

Očekávané výstupy

- ☒ Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem.
- ☒ Vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu.
- ☒ Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami.
- ☒ Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou.
- ☒ Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči.
- ☒ Domluvit se slovy i gesty, improvizovat.

- ☒ Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady.“
- ☒ Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným.
- ☒ Vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení.
- ☒ Uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky).
- ☒ Chápat slovní vtip a humor.
- ☒ Sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech.
- ☒ Utvořit jednoduchý rým.
- ☒ Poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma.
- ☒ Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad.
- ☒ Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- ☒ Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.).
- ☒ Chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě).
- ☒ Chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé.
- ☒ Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti.
- ☒ Porozumět běžným neverbálním projevům, citových prožitků a nálad druhých.
- ☒ Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.).
- ☒ Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi.
- ☒ Všímat si změn a dění v nejbližším okolí.
- ☒ Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně.
- ☒ Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.).

Nabídka podtémat

Hola, hola, škola volá...
Ten dělá to a ten zas tohle.
Brána k jaru otevřena.
Zvířátka na statku.
Hody, hody, doprovody.
Den Země.
Tady bydlím já.
Živá i neživá příroda.

4.Integrovaný blok: AŽ JE LÉTO NEBO ZIMA VE ŠKOLCE JE VŽDYCKY PRIMA

(Buď na sebe opatrný, dávej pozor na auta. Nikdy se nestyď zeptat se na něco, čemu nerozumíš. Tancuj, zpívej, maluj a uč se každý den novým věcem. Ze srdce se raduj a nikdy se nepřestávej smát!).

Hlavní cíl: Uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do světa materiálních a duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

Dílčí vzdělávací cíle:

- ☐ Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody, i pohody prostředí (příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi).
- ☐ Vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu. (příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků).
- ☐ Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností (manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti).
- ☐ Osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální a neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické hry; poslech či vyprávění pohádek, příběhů).
- ☐ Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou – číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.; konkrétní operace s materiálem – třídění, uspořádání, odhad, porovnávání apod.;).
- ☐ Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání. (činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu).
- ☐ Získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situace (spontánní hra; činnosti nejružnějšího zaměření vyžadující/umožňující samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení).
- ☐ Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních - vnímání, naslouchání, porozumění i produktivních - výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování. (společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová

konverzace – vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým).

- ☒ Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních – (běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým).
- ☒ Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými (hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých).
- ☒ Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem - v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod. (hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.).
- ☒ Rozvoj kooperativních dovedností (společenské hry, společné aktivity nejrůznějšího zaměření, kooperativní činnosti ve dvojicích, skupinách).
- ☒ Vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností (aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění; činnosti umožňující mu poznat rozmanitost kultur; využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí).
- ☒ Vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat (setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě).
- ☒ Rozvoj společenského a estetického vkusu (tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu).
- ☒ Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách (hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí - dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává).
- ☒ Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách (práce s obrazovým materiálem, využití encyklopedií, pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů).
- ☒ Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou,

lidmi, společností, planetou Zemí (smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí).

- ☒ Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit (praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi - praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami).
- ☒ Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu (aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci - vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů).

Očekávané výstupy:

- ☒ Mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.).
- ☒ Rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých.
- ☒ Pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem.
- ☒ Zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.).
- ☒ Sledovat a vyprávět příběh, pohádku.
- ☒ Porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách).
- ☒ Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost.
- ☒ Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední)

- ☒ Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí.
- ☒ Uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je.
- ☒ Rozhodovat o svých činnostech.
- ☒ Vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se).
- ☒ Formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat.
- ☒ Přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství.
- ☒ Odmítnout komunikace, která je mu nepříjemná.
- ☒ Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla.
- ☒ Respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- ☒ Spolupracovat s ostatními.
- ☒ Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat.
- ☒ Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo, až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.).
- ☒ Vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo).
- ☒ Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti).
- ☒ Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.).
- ☒ Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na

nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody.

- ☒ Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.).
- ☒ Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.).
- ☒ Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc).
- ☒ Zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.).

Nabídka podtémat:

Pozor červená!

Autem, vlakem letadlem...

Křížem krážem po Světě.

Maminko, tatínku, ukaž mi, kde pracuješ?

Kde domov můj.

Od pohádky do pohádky, půjdeme tam a zas zpátky.

Těšíme se na prázdniny.

Hrajeme si rádi doma i venku s kamarády.

Co jsem se ve školce naučil?

5. Integrovaný blok: LETEM CELÝM SVĚTEM

(Nepřestávej žasnout. Vzpomeň si na semínko v plastickém kelímku, kořínky míří dolů a rostlinka stoupá vzhůru a nikdo vlastně neví jak a proč, ale my všichni jsme takoví).

Hlavní cíl: Podporovat lásku k přírodě, psychickou a fyzickou zdatnost dítěte, být v sounáležitosti se živou a neživou přírodou, lidmi a společností.

Dílčí vzdělávací cíle

- ☒ Rozvoj a užívání všech smyslů (činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí).
- ☒ Rozvoj psychické i fyzické zdatnosti (hudební a hudebně pohybové hry a činnosti, psychomotorické hry).
- ☒ Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí (zdravotně zaměřené činnosti – uvolňovací, protahovací, vyrovnávací, dechová a relaxační cvičení).
- ☒ Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních - vnímání, naslouchání, porozumění i produktivních - výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování (artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti).
- ☒ Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu (vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo; činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky - noviny, časopisy, knihy, audiovizuální techniky).
- ☒ Rozvoj tvořivosti - tvořivého myšlení, řešení problému, tvořivého sebevyjádření (spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty; hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině).
- ☒ Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání (činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné).
- ☒ Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému (hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.).
- ☒ Rozvoj kooperativních dovedností (aktivity podporující sblížení dětí, hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého).

- ☒ Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí - spolupracovat, spolupodílet se, přináležet k tomuto společenství - ke třídě, k rodině, k ostatním dětem a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané (různorodé společné hry a skupinové aktivity, námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod. umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích).
- ☒ Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije (běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování, aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy).
- ☒ Rozvoj společenského i estetického vkusu (setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě).
- ☒ Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu (sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé; přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety).
- ☒ Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit (ekologicky motivované herní aktivity – ekohry; smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní zahradu a blízké okolí).
- ☒ Poznávání jiných kultur (kognitivní činnosti - kladení otázek a hledání odpovědí, vyprávění, poslech, objevování; práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií).

Očekávané výstupy

- ☒ Pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem.
- ☒ Vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu.
- ☒ Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem.
- ☒ Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy.
- ☒ Rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých.

- ☒ Mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.).
- ☒ Domluvit se slovy i gesty, improvizovat.
- ☒ Učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí).
- ☒ Rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci.
- ☒ Projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film.
- ☒ Prožívat radost ze zvládnutého a poznaného.
- ☒ Respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti.
- ☒ Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je.
- ☒ Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.).
- ☒ Vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí).
- ☒ Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody.
- ☒ Vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo).
- ☒ Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte.
- ☒ Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně.
- ☒ Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, o vesmíru apod.).

Nabídka podtémat

Chrudim je krásné město.
Když stromy ztrácí listí.
Kdo se bojí, nesmí do lesa.
Od kořínku ke koruně.
Vstávej, semínko, holala!
Do světa jen s mapou.
Máme rádi Česko.
Hurá na výlet!

6. Integrovaný blok: VE ZDRAVÉM TĚLE ZDRAVÝ DUCH

Hlavní cíl:

Cílem je předcházet rizikovému chování, špatným životním návykům, nemocím, a naopak vést děti ke zdravému životnímu stylu, k bezpečnému chování, harmonickému rozvoji jejich osobnosti a podporovat je v samostatnosti a zodpovědnosti.

Dílčí vzdělávací cíle:

- ☒ Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody, ale i pohody prostředí (příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů hrozících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi, k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí).
- ☒ Osvojení si poznatku o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě (hudební a hudebně pohybové hry a činnosti; činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí).
- ☒ Uvědomění si vlastního těla (činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí; zdravotně zaměřené činnosti -vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení).
- ☒ Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu (vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co zhlédlo; činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky - noviny, časopisy, knihy, audiovizuální techniky).
- ☒ Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení (činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů – písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly).
- ☒ Poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě - uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti (cvičení organizačních dovedností; činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních; činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností).
- ☒ Získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci. (dramatické činnosti - předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích, mimické vyjadřování nálad - úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.).
- ☒ Získání relativní citové samostatnosti (spontánní hra, hry na téma rodiny, přátelství apod.).
- ☒ Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi a dospělými (hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých).

- ☒ Osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem (četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením; sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy).
- ☒ Seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému (činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě).
- ☒ Rozvoj schopností žít ve společenství ostatních lidí - spolupracovat, spolupodílet se, přináležet k tomuto společenství - ke třídě, k rodině, k ostatním dětem a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané (spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě; různorodé společné hry a skupinové aktivity - námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod. umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích).
- ☒ Seznamování se se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije (běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování; receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti, poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének).
- ☒ Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí (aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy; hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí - dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává).
- ☒ Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte a před jeho nebezpečnými vlivy (hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat).
- ☒ Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách (přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě - živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období).

Očekávané výstupy:

- ☒ Rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých.
- ☒ Mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.).
- ☒ Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy.
- ☒ Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou.
- ☒ Pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem.
- ☒ Domluvit se slovy i gesty, improvizovat.
- ☒ Učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí).
- ☒ Projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film.
- ☒ Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí.
- ☒ Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.).
- ☒ Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí.
- ☒ Zorganizovat hru.
- ☒ Ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování.
- ☒ Zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.).
- ☒ Vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- ☒ Odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná.
- ☒ Bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.

- ☒ Vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.).
- ☒ Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla.
- ☒ Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti.
- ☒ Dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově.
- ☒ Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus).
- ☒ Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají).
- ☒ Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc).
- ☒ Zvládat běžné činnosti a požadavky kladené na dítě i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.).
- ☒ Všimnout si změn a dění v nejbližším okolí.
- ☒ Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.).

Nabídka podtémat

Bezpečné prázdniny

Už vím, proč ne

Čistota půl zdraví

Žabák Ferda a jeho emušáci

Jak na skřítku Vzteklinka

U pana doktora

O čem tělo vypráví

Na kolo jen s přilbou

7. Integrovaný blok: SVÁTKY A TRADICE, TY NÁS BAVÍ NEJVÍCE

Hlavní cíl:

Hlavním cílem integrovaného bloku je seznamovat děti se svátky a tradicemi, které se slaví v naší zemi, ale také v zahraničí. Posiluje vzájemné vztahy mezi rodinou a širším okolím. Dále usiluje o osvojení si poznatků o prostředí, ve kterém dítě žije a upevňování pozitivních vztahů.

Dílčí vzdělávací cíle:

- ☒ Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností (jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.).
- ☒ Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí (příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků).
- ☒ Uvědomění si vlastního těla (činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí).
- ☒ Rozvoj komunikativních dovedností - verbálních i neverbálních a kultivovaného projevu (společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace - vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.).
- ☒ Posilování přirozených poznávacích citů - zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod. (motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností, hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii – kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity).
- ☒ Vytváření základů pro práci s informacemi (činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů – písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce; činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.).
- ☒ Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit (dramatické činnosti - předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích, mimické vyjadřování nálad - úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.).

- ☒ Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem - v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod. (činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina - funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat, mateřská škola - prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi; sdílení a aktivní naslouchání druhému).
- ☒ Osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem (sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy; aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi - kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.).
- ☒ Seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije (přípravy a realizace společných zábav a slavností - oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.).
- ☒ Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí - spolupracovat, spolupodílet se, přináležet k tomuto společenství - ke třídě, k rodině, k ostatním dětem a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané (různorodé společné hry a skupinové aktivity - námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod. umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích; aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy).
- ☒ Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách (aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku - zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce a mravní hodnoty - dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod. v jednání lidí).
- ☒ Poznávání jiných kultur (sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé; využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dětskými srozumitelnými reáliemi o naší republice).
- ☒ Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí (poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit - dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další

nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy, využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím).

- ☒ Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu (aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci - vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších významných objektů).

Očekávané výstupy

- ☒ Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy.
- ☒ Mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.).
- ☒ Zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.).
- ☒ Porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách).
- ☒ Domluvit se slovy i gesty, improvizovat.
- ☒ Sledovat očima zleva doprava.
- ☒ Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení.
- ☒ Poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno.
- ☒ Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí.
- ☒ Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim.
- ☒ Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí.
- ☒ Chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase.

- ☒ Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi).
- ☒ Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.).
- ☒ Být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem.
- ☒ Chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené.
- ☒ Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je.
- ☒ Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou.
- ☒ Spolupracovat s ostatními.
- ☒ Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají).
- ☒ Chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí.
- ☒ Chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé.
- ☒ Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.).
- ☒ Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole.
- ☒ Uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc).

- ☒ Osvojovat si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi.
- ☒ Všimát si změn a dění v nejbližším okolí.

Nabídka podtémat:

Jemine, domine, Masopust slavíme
 Dýňový karneval
 Dopis pro Ježíška
 Na tu svatou Kateřinu, vlezeme si pod peřinu
 Hody, hody, zdravíčko, dejte klukům vajíčko
 První máj, lásky čas

7.2 Klíčové kompetence

Jsou vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty důležité pro osobní rozvoj a uplatnění každého jedince. Jejich osvojování je dlouhodobý a složitý proces, který začíná v předškolním vzdělávání, pokračuje v základním a středním vzdělávání a postupně se dotváří v dalším průběhu života. Klíčové kompetence proto tvoří základ vzdělávání na všech úrovních a k jejich vytváření směřuje a přispívá veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají. Již v předškolním věku dítěte jsou vytvářeny základy klíčových kompetencí. Ty jsou důležité a významné nejen z hlediska přípravy dítěte pro započetí systematického vzdělávání, ale zároveň pro jeho další životní etapy i celoživotní učení. Dobré a dostatečné základy klíčových kompetencí položené v předškolním věku slibují další příznivý rozvoj a vzdělávání dítěte, nedostatečné základy naopak brzdu, která dítě na počátku jeho životní a vzdělávací cesty může znevýhodňovat. Proto předškolní vzdělávání o jejich vytváření cíleně usiluje.

Pro předškolní vzdělávání jsou za klíčové považovány tyto kompetence:

1. Kompetence k učení
2. Kompetence k řešení problémů
3. Kompetence komunikativní
4. Kompetence sociální a personální
5. Kompetence činnostní a občanské

Předpokládá se, že pro dítě předškolního věku mohou být tyto klíčové kompetence dosažitelné v následující úrovni.

Kompetence k učení dítě ukončující předškolní vzdělávání

- ☒ soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- ☒ získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

- ☒ má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- ☒ klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- ☒ učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- ☒ odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- ☒ pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

Kompetence k řešení problémů dítě ukončující předškolní vzdělávání

- ☒ všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- ☒ řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- ☒ problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- ☒ při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích 2.5 zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- ☒ rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- ☒ chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- ☒ nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Kompetence komunikativní dítě ukončující předškolní vzdělávání

- ☒ ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- ☒ dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- ☒ domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- ☒ v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ☒ ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- ☒ průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- ☒ dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ☒ ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Kompetence sociální a personální dítě ukončující předškolní vzdělávání

- ☒ samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- ☒ uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- ☒ dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- ☒ ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- ☒ napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- ☒ spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- ☒ při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná, umí odmítnout
- ☒ je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem

a jedinečností

- ☒ chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Kompetence činnosti a občanské dítě ukončující předškolní vzdělávání

- ☒ svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- ☒ dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- ☒ odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- ☒ chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- ☒ má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- ☒ zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- ☒ chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevídomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- ☒ má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- ☒ spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- ☒ uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ☒ ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- ☒ dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

8 Evaluační systém

Evaluační systém MŠ

Evaluační systém můžeme definovat jako systematické plánované hodnocení na základě předem stanovených kritérií. Má za cíl odhalit, jaké podmínky MŠ vytváří pro vzdělávání dětí a jak kvalitní vzdělávání poskytuje. Toto má přispět ke strategickému plánování dalšího rozvoje MŠ, odhalení silných/slabých stránek školy.

Evaluační systém dělíme na:

1. **Vnitřní neboli autoevaluace** – cíle si stanovuje sama škola, poskytuje tak cestu pro zlepšování a k celkovému vývoji školy.
2. **Vnější** – celkové fungování systému školy jako instituce.

U vnitřní a vnější evaluace se nejedná o oddělené procesy.

Rozlišujeme 3 různé úrovně evaluačního systému:

1. **Úroveň jednotlivce** – sebehodnocení učitelek, hodnocení dětí;
2. **Úroveň třídní** – měsíční hodnocení výchovně vzdělávacích činností, pololetní a závěrečné hodnocení TVP;
3. **Úroveň školy** – hodnotí se kvalita školy, a kvalita práce jednotlivých učitelek, plnění úkolů a cílů ŠVP.

Proces autoevaluace v MŠ

- ☒ **Motivace zaměstnanců** – je stěžejní, zjišťuje v čem a jak je škola úspěšná, aby se nejednalo o příliš subjektivní hodnocení, je důležité zapojení co nejvíce aktérů (učitelky, asistentky pedagoga, provozní zaměstnanci aj.);
- ☒ **Sestavení plánu autoevaluace** – stanovení kritérií, metod, cílů, časového plánu, rozdělení úkolů – jedná se o kolektivní práci pedagogických zaměstnanců;
- ☒ **Realizace autoevaluace** – důležité je sebehodnocení práce učitelek, hospitace, dotazníky, portfolia dětí, pedagogických pracovníků, deník, hodnocení TVP.

Při vytváření plánu evaluace je důležité položit si základní otázky:

- ☒ Co budeme v průběhu roku v MŠ vyhodnocovat?
- ☒ Jaké nástroje k vyhodnocování daného jevu použijeme? Jak často budeme tento jev vyhodnocovat?
- ☒ Kdo za to zodpovídá?
- ☒ Jakou podobu budou mít výsledky našeho vyhodnocování? Jak je budeme dokumentovat?

Autoevaluace MŠ

Dotazník – pro zaměstnance MŠ je vypracováván dotazník (1-2x ročně), ve kterém kriticky zhodnocují výsledky své práce.

Hospitace – v MŠ zařazujeme hospitace. Z nich je vypracováván záznam, který je vložen do příslušné složky ve sborovně MŠ, hospitaci provádí ředitelka MŠ, případně učitelky, kterým slouží hospitace jako inspirace pro svou výchovně vzdělávací práci. Důraz je kladen na začínající paní učitelky, u kterých hospitace upřednostňujeme. Tyto hospitace slouží jako inspirace a pomoc učitelce v prvních letech v MŠ.

Třídní deník – jedná se o složku, která se nachází v každé třídě MŠ. Obsahuje TVP, přípravy učitelek, hodnocení TVP (pololetní i závěrečné) a měsíční hodnocení výchovně vzdělávacích činností, seznamy dětí, organizační strukturu dne, bezpečnostní zásady apod.

Portfolio dítěte – zahrnuje záznamy o vzdělávání, kam uvádíme dosažené schopnosti a dovednosti dítěte ve všech oblastech vývoje, v rámci záznamů se věnujeme také individuálním zvláštnostem, které jsou zapisovány do poznámek, zdravotnímu stavu dítěte v daném školním roce a součástí je také vývoj kresby (půlroční). Dítě je denně hodnoceno slovně a hodnocení dítěte společně s možností nahlídnutí do záznamu o dítěte mají rodiče možnost při individuálních konzultacích, které probíhají u předškoláků 2x ročně u ostatních dětí 1x ročně, případně dle potřeby rodičů.

Portfolio pedagogických pracovníků – učitelky a asistentky pedagoga si vedou vlastní složku s materiály, kterou si postupně rozšiřují, obohacují. Speciální pozornost se věnuje začínajícím učitelkám, kterým je poskytnuta pomoc při zpracovávání portfolia začínající učitelky. To obohacuje učitelka s delší praxí, poskytuje rady, tipy a nápady, které mohou začínající učitelce usnadnit první roky v MŠ.

Hodnocení TVP – K hodnocení TVP slouží formulář vypracovaný naší mateřskou školou. Je vypracováván 2x za rok a zahrnuje:

1. složení třídy – celkový počet dětí, věkové rozložení třídy, průměrná docházka, nemocnost dětí, adaptace nových dětí;
2. výsledky výchovně vzdělávací práce – vychází ze zpětné vazby měsíčního hodnocení výchovně vzdělávacích činností; uvádí, jaké kompetence byly rozvíjeny, zda se vyskytly problémy apod.;
3. výsledky odcházejících dětí do ZŠ – v MŠ věnujeme zvláštní pozornost práci s předškoláky, proto měsíčně zaznamenáváme výsledky jejich práce, lze využívat testů školní zralosti apod., v této části také zaznamenáváme návrhy na odklad školní docházky, zprávy z PPP apod.;
4. vyhodnocování podmínek vzdělávání;
5. náměty pro další práci (především v pololetním hodnocení).

Vnější evaluace MŠ

☒ Česká školní inspekce

Základní autoritou pro vnější evaluaci je Česká školní inspekce, která hodnotí a kontroluje kvalitu a efektivitu počátečního vzdělávání. Je samostatným správním úřadem České republiky s celostátní působností zřízeným ze zákona.

Mezi základní činnosti České školní inspekce patří:

1. Hodnotící činnost

Zjišťuje úroveň poskytovaného vzdělávání především z hlediska pedagogických procesů, podpory rozvoje osobnosti dítěte a požadovaných cílů vzdělávání.

2. Kontrolní činnost

Úkolem je zjišťovat, zda kontrolovanou osobou jsou:

- a) dodržovány příslušné právní předpisy;
- b) dodržována stanovená pravidla, závazné ukazatele a rozhodnutí;
- c) přijata provozní a finanční kritéria stanovená pro hospodárný, efektivní a účelný výkon kontrolované osoby právními předpisy, závaznými ukazateli a rozhodnutími, a zda jsou tato kritéria plněna;
- d) přijímána opatření k odstranění nedostatků, které zjistila ČŠI kontrolami
- e) zavedeny principy vnitřního kontrolního systému – jeho funkčnost, dostatečná účinnost apod. (ČŠI, online).

☒ Evaluace směrem k rodičům

V rámci evaluace směrem k rodičům usilujeme o vzájemnou spolupráci, klademe důraz na osobní komunikaci, zachováváme patřičnou mlčenlivost apod. Průběžně konzultujeme s rodiči dětí, pořádáme akce pro rodiče s dětmi na školní zahradě, pravidelně pořádáme také společné setkávání ve třídách. Na závěr individuálních konzultací rodiče podepisují záznam o dítěti. Mezi další možnosti evaluace směrem k rodičům patří dotazníky, hlasovací boxy ve vestibulu MŠ (např. jídelníček na přání apod.), které následně vyhodnocujeme. Za evaluaci směrem k rodičům zodpovídá učitelka a ředitelka MŠ.

☒ Zřizovatel

Naše mateřská škola je zřízena městem Chrudim, které provádí veřejnosprávní kontrolu a podílí se na financování naší školy. MŠ se ve spolupráci se zřizovatelem účastní akcí, které jsou pořádány městem Chrudim např. akce Bezpečné prázdniny, Dětský jarmark, Den hudby aj. Za evaluaci směrem ke zřizovateli odpovídá ředitelka MŠ.

Evaluační plán MŠ		
Nástroj evaluace	Kdo vyhodnocuje	Kdy vyhodnocujeme
Dotazníky	Pedagogičtí zaměstnanci + provozní Rodiče	1 - 2x ročně
Hospitace	Učitelky, ředitelka MŠ, zvláštní pozornost věnována začínajícím pedagogům	Dle potřeby
Třídní deník	Učitelky	Průběžně, dle potřeby zařazují nové formuláře (měsíční hodnocení, pol. hodnocení TVP apod.)
Portfolio dítěte	Učitelky (ve spolupráci s AP)	Konkrétní oblasti – průběžně, spojeno s konzultací s rodiči – 2x za rok u předškoláků
Portfolio učitelky	Učitelka	Průběžně zařazuje nové nápadly, rozšiřuje zásobník
Hodnocení TVP	Třídní učitelky	2x ročně – pololetní a závěrečné

Zásady evaluačního systému

Důležitou zásadou je zachování čtyř postupných, stále se opakujících kroků, které je vhodné realizovat ve spolupráci s kolegy, ale i s dětmi, rodiči.

- ☒ Naučit se uvědomovat si nedostatky.
- ☒ Učit se postupně nalézat a pojmenovávat zejména to, co se nám nedaří, kde si nejsme zcela jisti, nebo co nám vadí, nevadí a často se nám to daří jen obtížně slovně vyjádřit. Nedostatky snadněji ve spolupráci s kolegy najít a konkrétně je pojmenovat. Odhalení a konkrétní pojmenování příčin – proč tomu tak je.
- ☒ Neustále porovnávat zejména s cíli, podmínkami i riziky RVP PV, nezapomínat ani na oblast organizace a spolupráce.
- ☒ Zvolení nových, účinnějších postupů. Ty je nutno znovu zpětně ověřovat a následně vyhodnocovat.

Projednáno na pedagogické radě dne: 26.8. 2022

PhDr. Radka Melicherová, ředitelka školy